

Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta
Katedra českého jazyka a literatury

Interview ve sportovní žurnalistice

Bakalářská práce

Autor: Simona Břeňová

Studijní program: B7310 Filologie

Vedoucí práce: Mgr. Jan Bílek, Ph.D.

Oponent práce: PhDr. Jiří Zeman, Ph.D.

Zadání bakalářské práce

Autor:	Simona Břeňová
Studium:	P19P0260
Studijní program:	B7310 Filologie
Studijní obor:	Jazyková a literární kultura
Název bakalářské práce:	Interview ve sportovní žurnalistice
Název bakalářské práce AJ:	Interview in sports journalism

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Bakalářská práce se zabývá jedním z útvarů publicistického stylu – rozhovorem. V teoretické části se tato práce věnuje především pojmu interview ve specifickém prostředí sportovní žurnalistiky. Praktická část za využití teoretických poznatků obsahuje rozhovor se sportovním žurnalistou a interview s vybraným sportovcem. Projektová část spočívá v publikování rozhovoru s vybraným sportovcem v tištěném médiu.

- DĚKANOVSKÝ, Jan. *Sport, média a mýty*. Praha: Dokořán, 2008
- MLČOCH, Miloš. *Charakteristické rysy jazyka psané sportovní žurnalistiky*. Olomouc: UP v Olomouci, 2002
- OSVALDOVÁ, Barbora a kol. *Slovník žurnalistiky*. Praha: Karolinum, 2017
- OSVALDOVÁ, Barbora – KOPÁČ, Radim. *Rozhovory o interview*. Praha: Karolinum, 2009
- ŠTORKÁN, Karel. *Umění interview*. Praha: Novinář, 1983

Garantující pracoviště:	Katedra českého jazyka a literatury, Pedagogická fakulta
Vedoucí práce:	Mgr. Jan Bílek, Ph.D.
Oponent:	PhDr. Jiří Zeman, Ph.D.
Datum zadání závěrečné práce:	12.11.2020

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně pod vedením vedoucího závěrečné práce Mgr. Jana Bílka, Ph.D., a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Hradci Králové dne 19. 4. 2022

.....

Simona Břeňová

Děkuji Mgr. Janu Bílkovi, Ph.D., za odborné vedení mé bakalářské práce, ochotu a poskytnutí cenných rad v průběhu psaní.

Anotace

Bakalářská práce Interview ve sportovní žurnalistice se zabývá jedním z útvarů publicistického stylu – rozhovorem. V teoretické části se tato práce věnuje především pojmu interview ve specifickém prostředí sportovní žurnalistiky. Praktická část za využití teoretických poznatků obsahuje rozhovor se sportovním žurnalistou a interview s vybraným sportovcem. Projektová část spočívá v publikování rozhovoru s vybraným sportovcem v tištěném médiu.

Klíčová slova

média, žurnalistika, sport, novinář, sportovec, rozhovor, tisk

Annotation

Title: Interview in sports journalism

The topic of the Bachelor's Thesis is one of the parts of sports journalism reporting – the interview. The theoretical part is dedicated to the explanation of the key words, characteristics of the interview in the specific field of sports journalism. In the practical part, there is the interview made with sports journalist and the interview with one chosen sportsman. I also made a project which resides in publishing of my interview with sportsman in print.

Key words

media, journalism, sport, reporter, sportsman, interview, press

Obsah

1	Úvod	3
2	Žurnalistika	5
2.1	Funkce žurnalistiky	5
2.2	Vrstvení mediální nabídky	7
3	Tištěná média	8
4	Sport a média	9
4.1	Sportovní žurnalistika dříve a dnes	9
4.2	Mediální tvář sportu aneb specifika sportovního zpravodajství	11
4.3	Jak média zprostředkovávají sportovní události	12
4.3.1	Sport jako příběh	12
4.3.2	Sport a tištěná média	14
4.3.3	Sport a rozhlas	14
4.3.4	Sport a internet	14
5	Interview	15
5.1	Interview jako součást analytické publicistiky	16
5.2	Dialog jako předchůdce rozhovoru	17
5.3	Vznik interview jako žurnalistického žánru	18
5.4	Dělení rozhovorů	20
6	Rozhovor ve sportovní žurnalistice	22
6.1	Výběr respondenta – sportovce	23
6.2	Příprava novináře na interview	24
6.2.1	Otázky	25
6.3	Průběh rozhovoru	27
6.3.1	Čemu by se měl reportér při rozhovoru vyhnout	29
6.4	Záznam interview	29

6.5	Finální úprava.....	30
6.5.1	Metody úprav rozhovoru.....	31
7	Rozhovor se sportovním novinářem.....	33
7.1	Rozhovor s Matějem Hejdou.....	33
7.2	Reflexe rozhovoru se sportovním novinářem	41
8	Rozhovor se sportovcem.....	42
8.1	Rozhovor s Martinem Černým	42
8.2	Reflexe rozhovoru se sportovcem	47
9	Projekt vydání rozhovoru s hokejistou Martinem Černým v <i>Novobydžovském zpravodaji</i>	48
10	Závěr	49
11	Seznam použité literatury.....	51
12	Seznam příloh	52

1 Úvod

Sport je dnes pro mnohé z nás neodmyslitelnou součástí každodenního života. Ať už se mu věnujeme pasivně, tedy pouze jako diváci či fanoušci, nebo jsme sami aktivními sportovci na amatérské či profesionální úrovni. Sport ale nemá vliv pouze na jednotlivé lidi. Je velmi podstatným jevem v oblastech sociální, ekonomické, politické i kulturní. Spojuje se v něm radost z pohybu, ze zdraví a krásy, nicméně může být i původcem některých problémů – konzumního způsobu života, přehnané komercializace, korupce, užívání návykových látek, rasismu. Všechna jmenovaná pozitiva i negativa jsou zároveň velmi podstatná pro jeho mediální atraktivnost.

Každodenní vliv na život každého z nás mají i prostředky masové komunikace. Lidská společnost je stále silněji protkána jejich hustou a spletitou sítí, ať už se jedná o rozhlas, tištěná periodika, knihy, filmy a seriály, televizi obecně nebo prostředek masové komunikace s patrně nejsilnějším vlivem – internet. Téměř každá naše činnost je nějakým takovým prostředkem více či méně ovlivněna. Nepřetržitě nás obklopují, aniž bychom si to vždy uvědomovali a připouštěli. Vše, co si díky masmédiím přečteme, vše, co vidíme a slyšíme, se stává součástí našich životů. Masmédia formují naši osobnost, pomáhají nám, abychom si ucelili pohled na okolní jevy a vybudovali si názor.

Sport ve spojení s masovými médii má dopad na celou společnost. Společně tvoří velmi silnou a populární kombinaci, jejíž oblíbenost mezi sportovními nadšenci neustále roste. To je důvodem, proč jsem si pro svou bakalářskou práci vybrala právě téma sportovního rozhovoru. Spojují se v něm média i sport a sportovní osobnost, která může svými názory a postoji dále ovlivňovat tisíce lidí, aniž si váhu svého slova vždy uvědomuje.

Cílem této práce je vytvoření přehledu teoretických znalostí vztahujících se ke sportovnímu rozhovoru. Hlavní důraz je kladen na využití teorie v praxi. Tedy na vytvoření dvou rozhovorů – se sportovním žurnalistou a s vybraným sportovcem.

Teoretická část je zaměřena na žurnalistiku, sport a na kombinaci obojího. Jednotlivé kapitoly se věnují žurnalistice, konkrétně potom tištěným médiím, následně se zabývám sportem a jeho postavením v různých druzích masových médií, v neposlední řadě rozhovorem, jakožto žánrem spadajícím do oblasti analytické publicistiky. Více prostoru je věnováno interview ve specifickém prostředí sportovní žurnalistiky, které je připraveno a zpracováno pro tištěná média. V určitých kapitolách

této práce bude ale nutné komparovat rozhovory vzniklé pro tiskoviny s těmi, které jsou prováděny v rámci rozhlasového nebo televizního vysílání.

Praktická část je založena na získaných teoretických poznatcích a obsahuje rozhovor se sportovním novinářem na téma interview v prostředí sportovní žurnalistiky.

Nejvíce teoretických poznatků je využito z publikací *Žurnalistika: komplexní průvodce praktickou žurnalistikou* (Stephan Russ-Mohl, Hana Bakičová), *Umění interview* (Karel Štorkán) a *Rozhovory o interview* (Barbora Osvaldová, Radim Kopáč).

Za poskytnuté rozhovory do praktické části bakalářské práce patří poděkování sportovnímu novináři Matěji Hejdovi a hokejistovi týmu HC Stadion Nový Bydžov Martinu Černému. V neposlední řadě je na místě poděkovat *Novobydžovskému zpravodaji* a odpovědnému šéfredктору Janu Skalickému. Bez ochoty a spolupráce všech jmenovaných by tato práce nemohla vzniknout.

2 Žurnalistika

Rozhovor, jímž se předložená práce zabývá, spadá do oblasti lidské činnosti, kterou nazýváme žurnalistika. Žurnalistika pochází z francouzského *jour* (tedy den) a latinského *diurna*, což znamená denní. Jedná se o specifickou profesní činnost, která zahrnuje nejen pravidelně prováděný sběr aktuálních informací, ale také jejich třídění, zpracování a distribuci. Přináší zprávy z oblasti politiky, ekonomiky, kultury, společnosti i sportu. Žurnalistika je přímo vázána na média všech typů (na tištěná média, film, rozhlas, televizi i internet), která zprostředkovávají setkání výsledků práce žurnalistů s publikem, tedy s recipienty.¹

Mnohými lidmi jsou v současné době žurnalistika a celkově masová média vnímána velmi negativně. Považují je pouze za prostředek manipulace. V dnešním světě totiž znamenají moc. Platí věta: kdo ovládá média, ovládá lidi. Do médií se právě díky jejich vlastníkům dostávají informace výhodné pouze pro jednu stranu, vnucující čtenáři určitý názor na daný problém.

Pro další skupinu lidí jsou masová média a žurnalistika prací snů. Novinář při vykonávání své profese cestuje po celém světě, získává spoustu nových zážitků a snaží se o ně podělit s masou lidí, která si na různých platformách přečte, co důležitého se kde odehrálo. Ale jako každé povolání, i toto má svá úskalí a negativní stránky, které běžnému příjemci zůstávají skryté. Recipient většinou nevnímá práci žurnalisty, zajímá ho jenom konečný produkt.

2.1 Funkce žurnalistiky

Odborníci nejdůležitější funkce žurnalistiky vymezují v bodech, kterými se v následujících odstavcích zabýváme podrobněji.

Nejdůležitějším úkolem žurnalistiky je recipienta informovat. Média mají v popisu práce zprostředkovávat širší populaci aktuální události, které jsou pro běžný život člověka potřebné a pomáhají mu formovat jeho postoje a názory na okolní svět.

Dalším důležitým úkolem je formulování informace, tedy vyjádření určitého věcného obsahu, a zveřejňování. Média z určitých událostí a problémů dělají věc veřejnou. Podle Stephana Russe-Mohla, autora publikace *Žurnalistika, komplexní*

¹ REIFOVÁ, Irena. *Slovník mediální komunikace*. Praha: Portál, 2004, s. 322

průvodce praktickou žurnalistikou, plní média funkci „včasného výstražného systému“.² To znamená, že upozorňují na závažné problémy a fungují jako „hlídací pes demokracie“.³

Agenda setting je další funkcí, kterou média plní. Pro zveřejnění se vybírá několik málo témat, která mají největší potenciál zaujmout co nejpočetnější publikum a ocitají se ve středu zájmu širší populace. Většinou se jedná o jedno výrazné téma, které v masmédiích převažuje a vytlačuje ostatní témata považovaná za méně atraktivní. Jeden den se v médiích řeší válka v Afghánistánu, další den je ve středu zájmu SARS, následně válka v Iráku, pačička chřipka a dnes je například dominantním tématem COVID-19 či válka na Ukrajině. Takové soustředění pozornosti k jednomu hlavnímu tématu se označuje uvedeným termínem. Ústřední téma ovlivňuje veřejný život, určuje jeho běh a má za následek, že se k němu vyjadřují téměř všichni, jejichž slovo má určitou váhu. Zejména to bývají politici, kteří pak umí globální, nebo tuzemský problém prezentovaný v médiích využít pro svůj prospěch.

Dalším úkolem, který žurnalistika plní, je kritika a kontrola. Ne každá událost, která se odehraje v oblasti politiky, ekonomiky, nebo třeba sportu, je určena ke zveřejnění. Přesto se novinářům nezdálo podaří získat cenné informace a dostat se za oponu, což pak může vést k všeobecnému prospěchu. Tohoto si všiml i slavný americký vydavatel Joseph Pulitzer, jehož citoval i Stephan Russ-Mohl ve zmíněné publikaci: „*Díky strachu z tisku je zabráněno daleko většímu množství zločinů a případů korupce a nemorálnosti, než díky zákonům.*“⁴ Aby mohla být tato funkce žurnalistiky naplněna, je třeba, aby fungovala svoboda tisku, která ale není ve velké části světa samozřejmostí. Novináři mnohdy bývají za svou činnost pronásledováni, vězněni či popraveni.

Zábava je vlastností žurnalistiky, která ale bývá v posledních letech potlačována. Jedná se spíše o vedlejší efekt celé novinářské práce. Navzdory tomu ale čtenář stále očekává, že mu masmédiá nabídnou určitý druh rozptýlení. K okrajovému udržování funkce zábavy v médiích mohou sloužit například rubriky věnované sportu.

² RUSS-MOHL, Stephan, BAKIČOVÁ Helena. *Žurnalistika: komplexní průvodce praktickou žurnalistikou*. Praha: Grada, 2005, s. 21

³ tamtéž

⁴ RUSS-MOHL, Stephan, BAKIČOVÁ Helena. *Žurnalistika: komplexní průvodce praktickou žurnalistikou*. Praha: Grada, 2005, s. 22

Mezi úkoly žurnalistiky spadá i vzdělávání, které ale stejně jako zábava ustupuje do pozadí, stává se převážně vedlejší funkcí a upadá v zapomnění.

Naopak funkcí žurnalistiky, která neupadá, je socializace. Média mají za úkol lidi socializovat, ovlivňovat jejich postoje a nahlížení na okolní svět. Masmédia mají daleko větší vliv, než si jsou novináři a recipienti ochotní přiznat. Ve většině států světa hrají média velmi důležitou roli a mezi jejich úkoly mimo jiné může spadat i ovlivňování populace.

V neposlední řadě jmenujme integraci. Ta byla v minulých letech velmi podstatným úkolem, který měla média plnit. Cílem bylo stavět mosty mezi lidmi z různých prostředí, z různých světů. Taková snaha o integraci proběhla i v českém mediálním prostředí. Můžeme jmenovat velmi známou dvojici moderátorů Televizních novin na stanici TV Nova – Lucii Borhyovou a Raye Korantenga. Tito dva spolu tvoří výrazně kontrastní pár a mohli bychom najít i další podobné pokusy v České republice i v zahraničí. Ne vždy se jednalo o úspěšné snahy, a tak i integrace postupně začala upadat. Pozitivním přínosem těchto snah je ale rozmanitost médií a jejich nabídka, která je prakticky neohraňovaná. Hlavně pokud se jedná o nová média, tedy internet.⁵

2.2 Vrstvení mediální nabídky

Z důvodu diferenciacce společnosti a rozmanitosti různých kultur a subkultur se diferencovala i žurnalistika. Došlo ke změně v publicistických útvarech, způsobu práce novináře, změnil se i formy prezentace a tematické okruhy, které média nabízí.

Tisk se rozčlenil do několika rubrik bez toho, aby se změnil původní rozsah. Kromě toho se začaly etablovat i tematické přílohy, kterými si tiskoviny získávaly nové čtenáře. Recipientům byly poskytovány aktuální informace z nejrůznějších oblastí, jako jsou finance, věda, zábava, kultura a sport. Pro potřeby této práce se budeme zabývat hlavně žurnalistikou sportovní. Ta má v českém prostředí poměrně dlouhou tradici. Avšak zájem recipientů o noviny, časopisy a jiné tiskoviny dlouhodobě upadá a většina

⁵ RUSS-MOHL, Stephan, BAKIČOVÁ, Helena. *Žurnalistika: komplexní průvodce praktickou žurnalistikou*. Praha: Grada, 2005, s. 21–25

z nich dává přednost vysílacím médiím a internetu, kde se k informacím z oblasti sportu v porovnání s tiskem dostanou mnohem snadněji a pohodlněji.⁶

3 Tištěná média

Výsledky práce, kterou žurnalisté vykonávají, se prezentují v různých druzích médií. Pod pojem tisk (nebo tištěná média) spadají periodicky vycházející noviny, časopisy (určené pro širokou veřejnost, případně specializované a odborné) a neperiodické tiskoviny, které pravidelně nevycházejí. Sem se řadí například knihy či neperiodicky vycházející sborníky.

Všechny zmíněné druhy tištěných médií se různou mírou podílí na formování veřejného, kulturního i politického života. Vznik a jejich postupné rozšiřování se datuje do dob vynálezu a rozvoje knihtisku. Nejprve vznikala tištěná média vycházející nepravidelně. S postupem času se začaly tvořit tiskoviny vydávané periodicky.⁷

Postavení a vzhled tištěných médií se s časem velmi proměňovaly. Do popředí se dostala důležitost barev, fotografií i informační grafiky (např. grafy, přehledné sportovní statistiky, atd.). Tyto tendence se nejprve prosazovaly hlavně v časopisech a zpravodajských magazínech, ale postupně začaly pronikat i do novin. Zjistilo se, že takový vzhled tiskovin vzbuzuje čtenářovu pozornost a usnadňuje mu výběr z nabídky textů. Dalo by se tak říci, že barevné fotografie a jiné text doprovázející obrázky jsou v současné době mnohdy důležitější než obsah a informace.

Kromě barevnosti, fotografií a obrázků upoutává čtenářovu pozornost i titulek. Právě ten je nedůležitějším prostředkem, který by měl čtenáře přinutit k přečtení daného textu. Titulky na hlavních stranách tiskovin mají za úkol potenciálního recipienta přesvědčit, že dané noviny stojí za to, aby si je koupil.⁸

Celkově popularita novin navzdory všem změnám, které za dlouhou dobu jejich existence proběhly, klesá. Noviny i jiná tištěná média nenabízí v porovnání s internetovým, televizním nebo rozhlasovým zpravodajstvím srovnatelné množství

⁶ RUSS-MOHL, Stephan, BAKIČOVÁ, Helena. *Žurnalistika: komplexní průvodce praktickou žurnalistikou*. Praha: Grada, 2005, s. 28–30

⁷ BEDNAŘÍK, Petr a kol. *Dějiny českých médií – Od počátku do současnosti*. Praha: Grada, 2019, s. 18

⁸ RUSS-MOHL, Stephan, BAKIČOVÁ, Helena. *Žurnalistika: komplexní průvodce praktickou žurnalistikou*. Praha: Grada, 2005, s. 133–140

informací. Prostor pro zprávy a aktuality je zde omezen rozsahem novin (tedy počtem stran). Hlavním záporem tištěných médií je fakt, že noviny a časopisy nedokážou reagovat dostatečně rychle na aktuální události. Recipient se tak k čerstvým zprávám dostane snáze a rychleji na internetu, případně ve vysílacích médiích, jako je televize a rádio.

4 Sport a média

Akademický slovník cizích slov definuje pojem sport následovně: „1. *pohybová činnost (tělesná cvičení, hry aj.) prováděná zpravidla soutěživou formou, 2. jiná činnost provozovaná ze záliby, pro zábavu*“.⁹

Sport řadíme do oblasti her, které jsou v současné době považovány za velmi důležitý jev. Ten byl v minulosti přehlížený, ale v dnes se mu dostává velké pozornosti. Dokonce se jím do jisté míry zabývá i řada vědeckých disciplín.

Společnost má sport v poměrně velké oblibě a podílí se na něm aktivně i pasivně. Aktivně se v oblasti nejrůznějších sportovních disciplín projevují sportovci, kteří sami při sportovním výkonu vyvíjí určitou fyzickou námahu a činnost. Naproti tomu pasivita se týká především diváků přítomných fyzicky na stadionech a hřištích, ale také posluchačů i čtenářů, kteří jsou fanoušky určitých sportů, ale nejsou v době sportovního klání na tribunách a ochozech. Právě fanouškům, kteří sportovní výkony nemohou pozorovat naživo přímo na stadionech, zprostředkovávají sport média.¹⁰

4.1 Sportovní žurnalistika dříve a dnes

Tištěná média se sportu věnují již více než 100 let. Na počátku 20. století se poprvé začaly v tisku vyskytovat speciální stránky věnované sportovním událostem, které zpravidla popisovaly 2 až 3 zápasy místních týmů a upozorňovaly na nadcházející sportovní události. Postavení sportu v novinách celosvětově sílilo, hlavně v anglicky mluvících zemích. Zvýšení jeho popularity šlo ruku v ruce se zvyšující se profesionalizací. Důsledkem toho se na konci 20. let začaly objevovat mnohostránkové sportovní rubriky či přílohy. Měly víceméně stejnou podobu, jakou mají dnes.

⁹ PETRÁČKOVÁ, Věra a kol. *Akademický slovník cizích slov*. 1. vyd. Praha: Academia, 1997, s. 707

¹⁰ DĚKANOVSKÝ, Jan. *Sport, média a mýty*. Praha: Dokořán, 2008, s. 15

Zviditelňování sportu pokračovalo a v druhé polovině 20. století se začaly vydávat specializované časopisy, sportovní deníky a týdeníky, které byly zcela závislé na sportovním dění a především na čtenářské přízni sportovnímu zpravodajství.

V současnosti je mnohdy sportu věnován větší prostor než politice nebo ekonomice. Je to způsobeno i tím, že sportovní rubriky patří k těm nejčtenějším a nejoblíbenějším, obzvláště mezi muži. V českém prostředí toto tvrzení platí již od dob totalitního režimu, kdy byly události ze světa sportu ideologizovány spíše výjimečně.

Dnes můžeme vidět, že sportovní části deníků, týdeníků i specializovaných sportovních časopisů jsou populární také z hlediska reklamy. Aleš Sekot tvrdí, že majoritní část čtenářů sportovních rubrik tvoří muži mladšího a středního věku, kteří se tak stávají středem zájmu i cílovou skupinou ze strany prodejců automobilů a náhradních dílů, prodejců sportovní výbavy a sázkových kanceláří. Reklama cílená právě na zmíněnou mužskou část recipientů souvisí i s hlavními sponzory sportovních akcí, kterými jsou automobilové firmy, sázkové kanceláře a také výrobci alkoholických nápojů a tabákových výrobků.

Sport je v současné době využíván masovými médii zejména jako zábavní prvek. Žurnalistika se dnes věnuje převážně světovým elitním sportovním soutěžím, které jsou zpravidla na vysoké profesionální úrovni. Důsledkem toho zůstává amatérský sport mimo hlavní mediální pozornost. Sportovní žurnalisté ve svých článcích a zprávách staví do popředí heroické akce, vítězství a důležitost výkonu, ale stejně tak tragédii porážky. Úspěch je zde chápán jako jistá forma dominance, což je podle publikace *Sport a společnost* dalším důvodem toho, proč je sport a sportovní zpravodajství převážně mužskou záležitostí.¹¹

Tištěná média se sportu věnují s odlišnou intenzitou. Některé deníky, týdeníky, či měsíčníky zaměřené monotematicky sportu příliš pozornosti nevěnují. Určitá část z nich se zabývá spíše soukromým životem sportovních hvězd. Populární dnes jsou ale časopisy vznikající speciálně pro fanoušky určitého sportu. Vydávána je celá řada časopisů, které se zabývají pouze jedním druhem sportu. Mezi nejoblíbenější dnes patří hokej, fotbal, lyžování, snowboarding, cyklistika a velmi populární motokros. Takové časopisy jsou se samotným sportem velmi provázané a jsou na něm existenčně zcela závislé.¹²

¹¹SEKOT, Aleš. *Sport a společnost*. Brno: Paido, 2003, s. 157–158

¹²SEKOT, Aleš. *Sport a společnost*. Brno: Paido, 2003, s. 135

4.2 Mediální tvář sportu aneb specifika sportovního zpravodajství

O sportu je společnost informována ze strany televize, rádia, tištěných médií a především z internetu. Každý prostředek mediální masové komunikace má svá vlastní specifika sportovního zpravodajství.

Tištěná média podávají čtenáři kompletní informace o sportovních událostech a využívají pro to velké množství publicistických útvarů (od článku až po zprávu). V novinách a časopisech se v současnosti klade důraz na analýzu sportovních událostí a její důvěryhodnost. Čtenáři jsou zde poskytovány informace i konkrétní data a je upozorňován na pozadí sportovních událostí. V tištěných médiích lze postřehnout vyšší míru kritičnosti vůči sportu i sportovním osobnostem.

Rozhlas s televizí se publikum snaží získat pomocí jakýchkoliv prostředků, které dokážou udržet divákovu pozornost. Dá se konstatovat, že tištěná média, tedy novináři, nabízejí čtenářům zpravidla analytické informace, zatímco sportovní komentátoři v televizích a rádiech mají převážně za úkol sportovní událost prodat. Rozhlas i televize cílí především na pobavení diváka, předkládají mu historiky a představy. Výhodou je, že se k divákovi mohou informace dostávat v reálném čase konání sportovní události, ale zároveň nabízí i možnosti opakovaného záznamu. Dalším znakem televizního a rozhlasového přenosu je, že tato média mají často sklon k adoraci akčnosti a heroismu.¹³

Nejvíce prostoru pro zprostředkování informací ze světa sportu nabízí nejnovější masové médium – internet. V online prostoru dochází ke kombinaci všech dostupných metod, které slouží k získání a udržení recipientovy pozornosti. Internet kombinuje vizuální i zvukovou složku, které jsou pro sport a jeho diváckou přitažlivost důležité. Zároveň nabízí neomezený prostor pro články, reportáže i rozhovory ze sportovního prostředí. Informace se k recipientovi dostávají v reálném čase konání sportovní události. Lze konstatovat, že internet a neomezené možnosti, které ve zpravodajství nabízí, zastínily ostatní prostředky masových médií.

Sport jako takový má pro média velmi vysokou míru atraktivnosti a jeho medializace je stále na vzestupu. Představuje ekonomicky silný a politicky důležitý jev, který má zároveň vliv na životní styl globální společnosti.

¹³ SEKOT, Aleš. *Sport a společnost*. Brno: Paido, 2003, s. 159

Sport je pro všechny druhy médií velmi dobrým ekonomickým tahem. Nabízí nejen zábavu a nové divácké zážitky, ale i způsob jak zahnat stereotypnost lidských životů. Dalším důvodem, proč jsou ve společnosti sportovní události a informace o nich tak oblíbené, je fakt, že sport může sloužit i jako kompenzace lidské agrese. K tomu se vztahuje i jedna americká slovní hříčka, která se v současnosti používá právě v souvislosti s mediální prezentací sportu: „*If it bleeds, it leads.*“ Volně to můžeme přeložit ve smyslu „*Krev je divácky přitažlivá.*“ Pokud se zaměříme přímo na média a jejich smýšlení, dalo by se to použít i takto: „*Divácky přitažlivé události prodávají.*“¹⁴

4.3 Jak média zprostředkovávají sportovní události

Pro zprostředkování sportu divákům používají média různé způsoby. Dříve hrála nejdůležitější úlohu tištěná média. V průběhu let se hlavním médiem pro zprostředkování sportu stalo rozhlasové a televizní vysílání. Dnes převzal vůdčí roli ve zpravodajství internet.

Televize, rádio i internet mají oproti tisku značnou výhodu. Nabízí respondentům možnost přímého přenosu i záznamu, který divák může v online archivech vysílání nalézt, kdykoliv bude potřebovat. Dominantou tištěných médií je oproti tomu analytický obsah, který na události může pohlížet s určitým časovým odstupem. Internet ale převzal kromě informačního obsahu i ten analytický, proto zatlačil tisk i ostatní druhy médií do pozadí.

V současnosti je pro recipienty nejdůležitější právě možnost přímého přenosu. Ten diváka dokáže upoutat nejistotou průběhu sportovního klání a přináší širokou škálu emocí. Díky této technické vymoženosti došlo k velkému zpopularizování sportu. Divák získal možnost sledování jakékoliv sportovní události odehrávající se kdekoli na světě „naživo“ (tedy v reálném čase). Následkem toho se sport stal součástí globální masové kultury.¹⁵

4.3.1 Sport jako příběh

Prezentace sportu v médiích se na první pohled zdá být velmi objektivní, ale pravdou je, že zde hrají roli předpojatost, otázky manipulace a volby. Například televizní kamery, které prezentují události, které divák na své obrazovce vidí, selektují určité situace

¹⁴ SEKOT, Aleš. *Sport a společnost*. Brno: Paido, 2003, s. 138

¹⁵ DĚKANOVSKÝ, Jan. *Sport, média a mýty*. Praha: Dokořán, 2008, s. 34–35

a prezentují je stejným způsobem, jakým je vidí režisér přenosu. Jedná se tedy o interpretaci sportovních událostí.

Důležitá je snaha předat divákovi děj celé sportovní aktivity a ucelit ji do narativní struktury. Člověk má velkou zálibu v příbězích, a protože kamery divákovi přibližují úsilí sportovců, jejich snahy, radosti i zklamání zarámované do určitého vyprávění, získáváme touto kombinací autentický (nefiktivní) narativ – tedy skutečný příběh.

Jedním z nejsilnějších sportovních narativů se stal například boj o hokejový Stanleyův pohár v sezóně 2000/2001. Hlavním hrdinou celé události byl čtyřicetiletý hokejista Ray Bourque. Celou kariéru věnoval podprůměrnému Bostonu. Právě proto, že hrál za tento tým, neměl prakticky žádnou šanci na získání prestižní trofeje. Před sezónou 2000/2001 přestoupil do klubu Colorado Avalanche, se kterým se nakonec dostal až do finále, a s hokejovou kariérou se tak rozloučil se Stanley Cupem nad hlavou. Média nepřetržitě přinášela recipientům informace z jeho osobního života, kladla důraz na podporu poskytovanou jeho rodinou, vyzdvihovala charakter obránce, čímž vytvořila silný příběh, který se točil kolem jednoho ústředního hrdiny.

Dalším příkladem mediální hrdinky z českého prostředí je běžkyně na lyžích Kateřina Neumannová. Její sportovní kariéra postupně a zvolna gradovala, až se završila na olympijských hrách v Turíně roku 2005. Díky médiím tehdy Kateřinu Neumannovou sledovala celá Česká republika.

V roce 2018 rezonoval světovými médii jeden z největších sportovních příběhů posledních let. Česká snowboardistka Ester Ledecká získala na Zimních olympijských hrách 2018 v Pchjongčchangu dvě zlaté medaile. Nejprve vyhrála superobří slalom v alpském lyžování a o týden později zcela ovládla paralelní obří slalom na snowboardu. Stala se tak prvním člověkem v olympijské historii, kterému se podařilo zvítězit ve dvou různých sportech v rámci jedné zimních olympijských her. Jméno Ester Ledecké se objevovalo po celém světě ve všech sportovních rubrikách v tisku, v televizi, rádiu i na internetu.

Podobných příběhů ze sportovního prostředí se dá najít velké množství a neustále přibývají další.¹⁶

¹⁶ DĚKANOVSKÝ, Jan. *Sport, média a mýty*. Praha: Dokořán, 2008, s. 35–41

4.3.2 Sport a tištěná média

V tištěných médiích hraje sport podstatnou roli. Téměř všechny české deníky své čtenáře seznamují s tuzemským i se zahraničním sportovním děním. Tištěným médiím právě sportovní rubriky zajišťují širokou čtenářskou základnu, zejména mezi muži.

Jedním z periodik, které si díky sportovním událostem rozšířily čtenářskou obec, byly polistopadové *Lidové noviny*. Ty se sportem zabývaly nejdříve zcela okrajově a čtenářům přinášely pouze strohé výsledkové zpravodajství. Postupně se ukázalo, že takový přístup novinám nezajistí přílišnou popularitu mezi sportovními nadšenci, a tak byly nuceny rubriku sportu rozšířit a zabývat se jím detailněji. Například došlo k obohacení rubriky o rozhovory s aktéry, profily slavných osobností, komentáře odborníků i o historické exkursy.

V současné době se téměř ve všech tištěných médiích objevují sportovní zprávy na posledních stránkách novin. Pokud se jedná o výjimečnou sportovní událost, dostane prostor i na stránce titulní.¹⁷

4.3.3 Sport a rozhlas

Pokud jde o vzestup sportovní žurnalistiky v minulosti, můžeme tuto zásluhu připisovat také rozhlasovému vysílání. I přesto, že došlo k potlačení tohoto odvětví televizním vysíláním, některé rozhlasové stanice se sportu věnují stále, byť pouze okrajově. V prostředí naší republiky bývalo v minulých letech přímé rozhlasové vysílání využíváno hlavně v případech, kdy určitou sportovní událost nebyla schopná pokrýt televize. Reportér musel vizuální složku nahradit pouze komentářem. Nemohl si dovolit odmlky a potřeboval velmi rozsáhlou slovní zásobu, která musela zahrnovat i terminologii z oblasti daného sportu.¹⁸

4.3.4 Sport a internet

Posledním a nejnovějším médiem, které se stará o zprostředkování sportu, je internet. Toto médium staví své úspěchy na faktu, že dokáže využít kombinaci všech předchozích druhů médií a jejich možnosti spojuje do jednoho celku. Nabízí nám tedy elektronické verze papírových novin i časopisů, oficiální stránky sportovních osobností i klubů a nespočetné množství fanklubů. Uživatel si zde najde také veškeré televizní

¹⁷ DĚKANOVSKÝ, Jan. *Sport, média a mýty*. Praha: Dokořán, 2008, s. 42

¹⁸ DĚKANOVSKÝ, Jan. *Sport, média a mýty*. Praha: Dokořán, 2008, s. 48–49

a rádiové stanice, které na svých webových stránkách nabízejí živá vysílání a další přidaný obsah.

Internet ke své popularitě využívá ještě další výhodu – na zpravodajských serverech se nemusí omezovat z hlediska rozsahu informací. Navíc jsou jednotlivé zprávy obohaceny o sekci komentářů, kde se může ke zprávě, nebo přímo k události, vyjádřit jakýkoliv sportovní nadšenec. Avšak tato možnost s sebou nese jistou řadu úskalí. Volný přístup do komentářů a do čtenářských diskuzí bývá zneužíván anonymními uživateli k nejrůznějším výpadům, které mají často vulgární a rasistický podtext.¹⁹

5 Interview

Slovo interview vstoupilo do žurnalistického jazyka v anglické dvorní řeči, kde se nejprve používalo pro označení audience (setkání či přijetí) u významných osobností. Angličtina jej převzala z původně francouzského slova *entrevoir*, což byl výraz popisující vysoce ceremoniální setkání.²⁰

Interview, česky také rozhovor, můžeme definovat jako výměnu otázek a odpovědí mezi žurnalistou a dotazovanou osobou. Je to způsob žurnalistické metody, jak získat informace. Role obou osob jsou při rozhovoru jasně dané. Jedná se o roli tazatele a odpovídajícího.

Vhodným respondentem pro interview je osoba z kulturního, sportovního nebo třeba politického života – zkrátka se jedná o osobnost veřejně známou, která má recipientům co sdělit, a jejíž příběh, nebo názory budou pro čtenáře (případně pro posluchače či diváka) zajímavé a obohacující.

Rozhovor je iniciován ze strany novináře/novinářky. Úkolem tazatele je zvolit téma celého interview, klást otázky, zachycovat atmosféru celého setkání i osobitost dotazované osoby. Dále pak zaznamenává a zpracovává odpovědi, které v tomto procesu získá. Pokud rozhovor připravuje pro tištěná média, měl by novinář představit dotazovaného čtenářům pomocí slov, případně obrázků ze sportovní události, nebo fotografií zachycených fotoreportérem v průběhu rozhovoru. Interpretace osobnosti, odpovědi i celkové atmosféry má za následek to, že si čtenář vytvoří vlastní představu

¹⁹ DĚKANOVSKÝ, Jan. *Sport, média a mýty*. Praha: Dokořán, 2008, s. 77–78

²⁰ OSVALDOVÁ, Barbora – KOPÁČ, Radim. *Rozhovory o interview*. Praha: Karolinum, 2009, s. 10

o zpovídáném. To je jeden z důvodů, proč by měl novinář zachovávat co nejpřesnější reprodukci nejenom odpovědí, které získal, ale také všeho ostatního, co se při rozhovoru přihodí. V žádném případě by novinář neměl měnit smysl informací, které mu dotazovaným byly předány.²¹ Většinou se jedná o delší textový útvar. Z toho důvodu se při jeho zveřejnění mohou vyskytovat problémy s rozsahem v poměru k místu, takže uveřejnění v celé jeho délce bývá hůře proveditelné.

Z českého tisku dává rozhovoru prostor například deník *Právo*, jsou zveřejňovány hlavně interview s aktéry politického života. *Hospodářské noviny* ve svých přílohách také uveřejňují rozhovory, ve kterých se veřejnosti snaží představit zajímavé, ale přesto málo známé lidi.²²

5.1 Interview jako součást analytické publicistiky

Rozhovor spadá do publicistického stylu analytického. Termínem publicistika označujeme žurnalistickou činnost, která je určená ke zveřejnění, z čehož vyplývá, že je zaměřená na veřejnost. Má za úkol objasňovat události, situace, nebo myšlenky pomocí slov, zvuku, obrázku v tisku, či vizuální a zvukovou složkou v televizi i na internetu.

Kromě informací obsahuje publicistika i vlastní názory žurnalistů, jejich postoje, hodnocení a subjektivní přístup k dané věci. Výsledkem publicistického útvaru je tedy nejenom informování o události, ale zároveň přesvědčení recipienta o vlastním názoru novináře, eventuálně jeho získání pro danou věc. Z tohoto důvodu se v útvarech publicistiky skrývají vedle prvků racionálních i prvky emotivní a k tvorbě se využívají i různé literární postupy, například metafory. Primární slohový postup užívaný pro tvorbu textů spadajících do této kategorie je informační v kombinaci s postupem úvahovým a popisným.

Mezi publicistické texty řadíme kromě interview ještě úvodník, komentář, glosu, novinářský posudek, kritiku a recenzi, proslov, projev, polemiku, debatu, diskusi a reportáž.

²¹ OSVALDOVÁ, Barbora a kol. *Slovník žurnalistiky*. Praha: Karolinum, 2017, s. 115

²² RUSS-MOHL, Stephan, Helena Bakičová. *Žurnalistika: komplexní průvodce praktickou žurnalistikou*. Praha: Grada, 2005, s. 63

Zatímco ve zpravodajství jde hlavně o předávání nových informací, publicistické útvary, jako třeba interview, ke kterému můžeme přiřadit přívlastek novinářské nebo publicistické, plní hlavně funkci informativní a persvazivní (tedy přesvědčovací). K velké popularitě tohoto útvaru napomáhá i rychlost předání jednotlivých informací. Osoba, která je novinářem dotazována, je představena čtenáři právě na základě otázek a odpovědí a prezentuje své postoje a názory, které pak novinář zprostředkuje čtenářům případně posluchačům a divákům. Můžeme tedy usoudit, že v publicistice nejde o absolutní novost a aktuálnost předávaných informací, jde i o postoje k nim, o jejich posouzení a zhodnocení. Publicistické útvary mohou přinášet informace, které byly již dříve sdělené, ale nyní mohou být prohloubené a zároveň obohacené o analýzu sdělovaných zpráv, o argumentace a prezentace určitých postojů.

V tom právě spočívá persvazivní funkce publicistických útvarů analytických. Novinář se snaží dopátrat souvislostí, příčin i důsledků.

Publicistické interview je v současné době velmi populární žánr nejenom v mluvené komunikaci, ale také v tištěných médiích. Tam se ale novinář nemůže vyhnout alespoň částečné stylizaci a bezprostřední odpovědi dotazované osoby se ke čtenáři dostávají formulačně upravené.²³

5.2 Dialog jako předchůdce rozhovoru

Počátky rozhovoru můžeme nalézt už v době antiky, kdy lidstvo dospělo k mnoha novým objevům, ke změnám způsobu myšlení, ale také k různým inovacím. Například obor písemnictví se obohatil právě o formu dialogu, který se velmi záhy začal upřednostňovat před výpověďmi monologického typu. I Homér využíval vědomě možnosti dialogu tak, aby dramatizující prostředky s ním spojené byly pro posluchače co nejúčinnější.

Další historickou osobností, která užívala dialog, a to opravdu ve formě rozhovoru, je Sokrates se svými rozhovory o běžných zkušenostech denního života. Právě Sokrates byl tím, kdo rozhovor řídil, obracel se na svého komunikačního partnera s přesně formulovanými otázkami a z jeho odpovědí vyvozoval následně závěry. Žánr filozofického rozhovoru potom specifikoval Sokratův žák Platón. Jeho velké dialogy *Symposión* a *Faidros* jsou dodnes považovány za velká filozofická i umělecká díla.

²³ MINÁŘOVÁ, Eva. *Stylistika pro žurnalisty*. Praha: Grada, 2011, s. 248–249

Při vzniku a rozšíření křesťanství se etabloval i nový typ dialogu, který se používal především k obhajobě Kristova učení proti pohanům. Zabývá se především postojem člověka, otázkou víry a síly. Struktura takových dialogů je podřízena jedné funkci, a tou je obrana a oslava křesťanství.

V dobách humanismu a renesance ve středu zájmu opět stojí člověk a jeho život. To je jedním z důvodů, proč se v této době objevuje předchůdce politického interview, ve kterém jsou hlavními tématy společenské a aktuální otázky. Mezi takové rozhovory patří například literární dílo *Dialogus* od Jana mladšího z Rabštejna.

Ve světovém měřítku lze najít znaky interview v rozhovorech s historicky významnými osobnostmi, které byly zapsány jejich současníky. Patří mezi ně například *Memoriál svatohelenský* vydaný roku 1823 Las Canesem. Jedná se o výroky Napoleona z prvního roku vazby na ostrově Sv. Helena. Dále sem řadíme *Journal of the Conversation of Lord Byron* od Thomase Medwina nebo i Schillerovy rozhovory zachycené jeho sestřenicí. K velmi prudkému rozvoji interview pak dochází v polovině 19. století (konkrétně mezi lety 1836–1848), kdy vydal Johann Peter Eckeraman *Rozhovory s Goethem*.

Výchovné a osvětové rozhovory se staly ozdobou především amerického, anglického a francouzského tisku.²⁴

5.3 Vznik interview jako žurnalistického žánru

Interview je i přes své kořeny v antice považován za nejmladší novinový žánr. Švédský mediální vědec Nils Gunnar Nilsson z univerzity v Minnesotě zastává názor, že se rozhovor jako takový zrodil ve Spojených státech amerických v roce 1835 z reportáže. Za počátek pokládá rozhovor, který byl součástí textu policejního reportéra Jamese Gordona Bennetta v novinách *Herald*. Jeho záměrem bylo napsání reportáže o obžalovaném. Tu ale započal rozhovorem, neboť se chtěl k obžalované osobě více přiblížit a celou reportáž oživit.

Naproti tomu mediální historik Mitchell V. Charnley je toho názoru, že za skutečným zrodem žánru je 16. duben 1836, kdy se již zmíněný novinář Bennett metodou policejního výslechu korunní svědkyně v procesu s vrahem ptal na všechny možné detaily tolik sledované kauzy.

²⁴ ŠTORKÁN, Karel. *Umění interview*. Praha: Novinář, 1983, s. 7–12

Mezi další slavné rozhovory tohoto novináře pak patří interview s bigamistou Johnem Cowanem, který vyšel opět v *Heraldu* 3. května 1836. Žánr se následně rozšířil po celém východním pobřeží USA a později se objevil i ve Velké Británii.²⁵

Tato žurnalistická forma se rozšířila nejprve jako politický rozhovor. Byla považována za výraz demokratických poměrů v USA a postupně se dostávala hlavně do oblasti bulváru, což zapříčinilo, že si tato forma vyžádala ne příliš lichotivé reakce ze strany veřejnosti. Například v Německu se využívalo interview zábavnými ilustrovanými časopisy (například *Die Woche*, 1899–1944), které zpovídaly hlavně herečky a ptaly se na pikantnosti z jejich soukromého života, což zase korespondovalo s rozšířením žánru hlavně v oblasti bulváru.

V Evropě obecně patřil mezi nejuznávanější interviewery Adolf Opper (pseudonym monsieur de Blowitz), což byl pařížský korespondent londýnských *Times*. Vykonal řadu rozhovorů převážně s králi. Za jeho nejznámější rozhovor je považováno interview s německým kancléřem Bismarckem z roku 1878.

V českém prostředí využíval formu rozhovoru nebo dialogu Václav Matěj Kramerius. Z odborných cizojazyčných hospodářských a přírodovědných příruček čerpal poznatky, jež chtěl využívat k šíření osvěty a vzdělanosti. A aby byl výklad obtížných věcí jednodušší a přístupnější pro prostého čtenáře, používal Kramerius formu rozhovoru dvou sousedů nebo vesničana se vzdělaným farářem či učitelem. V roce 1802 dokonce Kramerius přidal ke svým novinám několikastránkovou přílohu *Pražský posel*. Poznatky o světě, hospodářství a dalších věcech předkládal čtenáři formou odpovědí pražského posla Lipana, který odpovídal na otázky prostého venkovana.

Interview tedy začínalo hlavně jako nástroj demokratizace (hlavně v USA), což zvýšilo jeho popularitu a zapříčinilo fakt, že v následujících etapách tohoto žánru v tisku nacházely čtenáři především rozhovory s politickými představiteli.²⁶ V současné době jsou interview vykonávána s osobnostmi nejrůznějších sfér, které jsou svými názory přitažlivé pro recipienty.

²⁵ OSVALDOVÁ, Barbora – KOPÁČ, Radim. *Rozhovory o interview*. Praha: Karolinum, 2009, s. 9

²⁶ OSVALDOVÁ, Barbora – KOPÁČ, Radim. *Rozhovory o interview*. Praha: Karolinum, 2009, s. 12–20

V českém tisku můžeme zaznamenat nárůst popularity rozhovoru hlavně v období komunistického režimu, kdy v naší společnosti probíhaly rychle změny, které si vynucoval nový způsob prezentace skutečnosti. Začaly proto vznikat celé seriály rozhovorů s osobnostmi především ze světa politiky, vědy a kultury, právě interview začalo být redakcemi hojně vyhledáváno.²⁷

5.4 Dělení rozhovorů

V české i zahraniční literatuře, která se tematicky věnuje žurnalistice, nebo přímo rozhovoru, je interview rozděleno různými způsoby podle různých znaků.

Karel Štorkán a Milan Bauman dělí interview na tři základní formy: interview vedené rozpravou, interview ve formě čistého dialogu a monologické interview. Toto dělení je z hlediska teorie žurnalistických žánrů nejčastější a nejrozšířenější.²⁸

Interview vedené rozpravou ponechává autorovi určitý druh volnosti při jeho tvorbě. Autor sám se rozhodne, co je důležité, které fakty v publikovaném textu zmíní a pozvedne jako zajímavé, případně které potlačí. V tomto typu interview je důležitá i vědomá vnitřní spřízněnost, která mezi interviewerem a zpovídáním vzniká. Takový styl vedení rozhovoru dává možnost, aby si čtenář sám dokreslil portrét respondenta, a říká recipientovi, aby nahlédl na danou událost či určitý jev z obou stran.

S rozhovorem, který je podle Štorkána a Baumana pojmenován jako čistý rozhovor, se v praxi tisku setkáváme neustále. Je komponovaný jako dialog charakteristický prostotou formy. Scéna, atmosféra, prostředí či samotná akce ztrácí důležitost. Nejdůležitěji zde vystupuje jediná funkce. Tou je organizace rozhovoru, který bývá zpravidla definován jako dialog se zajímavou a veřejně známou osobností. Ta má co říci k aktuálním společenským otázkám a její názory jsou pro čtenáře zajímavé. V tomto druhu rozhovoru se upřednostňuje záměrná gradace otázek, čímž se interviewer snaží nahradit nedostatek epického napětí. Gradace otázek má ale ještě jednu důležitou funkci. Autor pomocí tohoto postupu může čtenáře upozornit na to, co mu je interviewovaným odmítáno a odpíráno. Novinář usměřňuje rozhovor k jednomu důležitému faktu, který bývá i součástí titulku. Tento hlavní fakt, ústřední téma by mělo být natolik atraktivní, aby nahradilo nedostatek motivovaného děje. S tímto druhem

²⁷ ŠTORKÁN, Karel. *Umění interview*. Praha: Novinář, 1983, s. 14–15

²⁸ ŠTORKÁN, Karel. *Umění interview*. Praha: Novinář, 1983, s. 35

rozhovoru se setkáváme většinou v případech, kdy je zpovídanou osobou zástupce politických, nebo vědeckých kruhů.

Monologický rozhovor čtenář většinou nalezne v kulturních rubrikách tisku a v kulturně orientovaném časopise. Dialog je při této formě rozhovoru vědomě potlačován a novinářský subjekt ustupuje do pozadí. V textu se vědomě neuvádí přímé otázky a odpovědi nezřídka splývají. Důležitý je bezprostřední kontakt mezi čtenářem a zpovídanou osobou a reportér pouze usměrňuje otázky tak, aby zpovídáný řekl všechno podstatné a dospěl k pointě.

Zahraniční publikace poukazují na jiné dělení rozhovorů, přičemž se orientují spíše na obsahovou stránku. Uvádí interview založené na skutečných zprávách, kdy je podstatný názor nějaké autority na problém, jež svou novostí budí zájem veřejnosti. Dalším typem interview je tzv. osobnostní interview, kde se klade důraz na osobní rysy a názory veřejně známé osoby. Novinář se zaměřuje svými otázkami na činy a výkony, vlastnosti i na filozofii zpovídáného. Zvláštním případem je pak skupinové interview. Základem je dialog. Obsahově jde o konfrontaci názorů hned několika osob na věc, která je nová a aktuálně přitažlivá pro veřejnost. Tento styl rozhovorů je častý hlavně na politické scéně (např. předvolební debaty).²⁹

V knize *Rozhovory o interview* autoři uvádějí obdobné dělení rozhovorů. Rozhovor může být například veden zpravodajsky, to znamená stručně, cíleně na základní informace stylem – kdy, jak, kde, kdo, s kým. Další variantou je literární rozprava, kdy se funkce zpovídajícího a zpovídáného přirozeně střídají a rozhovor se může vinout dlouhé hodiny, dokonce měsíce. Spontánní rozhovor je vystaven oproti ostatním formám velkému riziku nezdaru, ale zároveň i možnosti náhlého objevu. Konceptuální rozhovor si vyzkoušel například Petr Placák v knize *Kádrový dotazník* v roce 2001. V uvedeném titulu dvanácti osobnostem českého undergroundu položil otázky odvozené z povahy titulního dotazníku.

V letech 2005 a 2006 byl důležitým reprezentantem žánru interview Ivo Fencel. Ten svým respondentům pokládal takové otázky, že se kolikrát zmohli pouze na přikývnutí či zavrtění hlavou. Ivo Fencel se v oblasti, o které rozhovor vedl, orientoval v takové míře, že se tento styl rozhovorů pojmenoval jako zhoubný. Předváděl totiž výbornou znalost terénu, různých reflexí a vysokou míru datační i faktické obeznamenosti s problematikou, že svého respondenta nezřídka překvapil.

²⁹ ŠTORKÁN, Karel. *Umění interview*. Praha: Novinář, 1983, s. 35–43

Dialog korespondenční je oproti předchozímu druhu odtažitější. Psaný projev získává osobitý výraz zpovídaného a pomocí psané formy se vyjadřuje k nejrůznějším tématům.³⁰

Stejně jako v jiných publicistických útvarech, i u rozhovoru dochází k překrývání forem a jejich splývání.

6 Rozhovor ve sportovní žurnalistice

Interview v prostředí sportovní žurnalistiky má svá vlastní specifika. Novináři si pro svá interview vybírají z velké škály občanů, kteří se angažují ve veřejném životě, a osobností, jejichž názory jsou pro většinu recipientů zajímavé. Kromě politiků, vědců nebo třeba umělců bývají žurnalisty zpovídáni i sportovci. I bez opory odborné literatury lze konstatovat, že interview se sportovcem bude vedeno na jiné téma a jiným způsobem než třeba rozhovor s prezidentem, případně s vědcem či ekonomem.

Novinář pro sportovce volí takovou škálu otázek a témat, která se týkají sportovcova pole působnosti, a odpovědi budou zajímavé i pro recipienty. Například u skokana na lyžích se interviewer bude dotazovat na emoce, podporu diváků, techniku provedení skoku, podmínky pro skok i třeba na sportovcovu spokojenost s výkonem.

Sportovní interview je rozhovor mezi novinářem a zástupcem z oblastí sportu a jádrem celého rozhovoru je sport. Zpovídaným nemusí být právě sportovec, může se jednat i o trenéra, jeho asistenta, fanouška, experta na danou sportovní oblast, fyzioterapeuta, generálního manažera, kustoda, sportovního psychologa, rozhodčího, nebo třeba klubového funkcionáře.

Stejně jako při rozhovorech z oblastí politiky, umění, ekonomiky, nebo třeba vědy, i při tomto interview by měl novinář vědět, s jakým cílem rozhovor s daným sportovcem vede. Chce recipienty informovat o průběhu fotbalového utkání, o přípravě sportovce na Mistrovství České republiky v boxu, nebo chce vyzpovídat hokejistu během pauzy mezi jednotlivými třetinami? Každá z těchto situací si vyžádá jiný přístup novináře, ať už půjde o přípravu, realizaci, nebo závěrečné zpracování interview.

Interview se řadí mezi nejčastěji publikované žurnalistické útvary. Od reportéra vytvářejícího rozhovor s veřejně známou osobností se očekává určitá míra aktivity. Nejprve je nutné se řádně připravit na samotného respondenta, kterého je třeba pečlivě

³⁰ OSVALDOVÁ, Barbora – KOPÁČ, Radim. *Rozhovory o interview*. Praha: Karolinum, 2009, s. 141–142

vybrat. V průběhu rozhovoru novinář vyvíjí určitou aktivitu. Zpovídá respondenta a reaguje spontánně na jeho odpovědi, případně pokládá doplňující otázky. Po skončení interview musí reportér materiál zpracovat, poslat zpět k autorizaci, pokud ji respondent vyžaduje, a rozhovor publikovat. Celý tento proces vyžaduje zkušenosti, znalosti a především jistou míru vynaloženého úsilí ze strany novináře. Bez ohledu na to, zda je rozhovor veden se sportovcem, vědcem, politikem či umělcem, vždy se bude jednat o osobu nějak mimořádnou, na což by měl novinář brát zřetel.

6.1 Výběr respondenta – sportovce

Dříve se málokdy stávalo, že by si reportér mohl osobnost pro interview vybrat sám. Nyní je situace poměrně odlišná, a to hlavně v oblasti sportovní žurnalistiky. Sportovní novináři mají větší možnost volby. Častokrát si sportovce pro interview mohou zvolit sami.

V případě, že respondenta vybírá redakce, existují jisté nevýhody. Mezi ně patří například nedostatek svobodné volby novináře. Nebo může být zvolen respondent, který je pro novináře úplně neznámý. V takové situaci čeká reportéra více pracovního úsilí a příprava na rozhovor mu potrvá déle. V tomto postupu se ale dají nalézt i výhody. Tou nejdůležitější je absence osobní angažovanosti. Dobrý novinář by si měl zachovávat odstup od zpovídaného. Pokud novinář ví o interviewovaném sportovci příliš mnoho informací a má k němu osobní či emoční vztah, je k němu vázán.³¹ V takových případech se při rozhovoru mohou vyskytovat určité komplikace. Rozhovor by mohl probíhat v příliš osobní rovině, mohly by být řešeny otázky nevhodné pro publikování, nebo by mohl vzniknout mezi oběma stranami konflikt. Osobní vztah mezi novinářem a sportovcem může mít i pozitivní vlivy. Žurnalista ví o respondentovi více informací a nemusí si jich moc dohledávat. V takovém případě je sportovec ochotnější novináři zodpovědět i osobní dotazy.

Nejčastěji je pro rozhovor vybírán sportovec, který je aktuálně vyhledáván médii, a jeho jméno jimi rezonuje. O takovou osobnost a o její názory je ze strany recipientů velký zájem.

³¹ OSVALDOVÁ, Barbora – KOPÁČ, Radim. *Rozhovory o interview*. Praha: Karolinum, 2009, s. 41

Sportovec by měl mít v mediálním prostoru co říct, sdělit své názory žádané ze strany veřejnosti a ukázat svůj postoj k určité problematice či kauze, jež se ve světě sportu řeší a dotýká se samotného sportovce.

Výběr respondenta nemusí být ovlivněn pouze kauzami či problémy rezonujícími sportovním světem. Volba sportovce může proběhnout i na základě kariérního úspěchu, který by chtěl veřejně okomentovat, například vyhraný zápas, získaná medaile, překonaný rekord a podobně.

Je nutné nezvolit pro rozhovor osobnost, která vyžaduje, aby se o ní psalo. Takoví respondenti často mívají osobní zájem na vyličení určitých událostí v mnohem příznivějším světle. K tomuto může dojít i bez předem promyšleného záměru.³² Novinář musí mít vždy na zřeteli osobní zájmy interviewovaného a musí pamatovat na to, že výsledný produkt směřuje k masovému publiku.

6.2 Příprava novináře na interview

Ke čtenáři se dostává finální produkt zpracovaný novinářem. Recipient tak nevnímá složitý proces, který výsledku předcházela. Novinář musí učinit několik úkonů, než dojde k samotnému rozhovoru. Po šéfredaktorově zadání rozhovoru, případně po výběru respondenta samotným novinářem, dochází předně k přípravě žurnalisty na respondenta a sestavení otázek, nebo témat, o kterých bude chtít v rozhovoru hovořit.

Obecně platí, že čím vyšší a závažnější hodnotu by měly mít informace, které novinář od respondenta získá, tím větší by měla být míra připravenosti a informovanosti o tématu. Nemělo by se stát, že informace a její hodnota bude zlehčena například právě jejím nedokonalým zpracováním.

Každý reportér musí být připraven na to, že bude dirigentem rozhovoru. V průběhu interview je pouze na novináři, zda ho povede podle předem připraveného záměru, ponechá respondentovi více volnosti, případně zda se bude doptávat na okolnosti, ke kterým povedou odpovědi zpovídáního.

Od interviewera se při vedení rozhovoru očekává několik vlastností, přístupů a metod, kterými by se měl řídit:

- znalost oboru, ke kterému je interview vedeno,
- široké všeobecné vzdělání,

³² ŠTORKÁN, Karel. *Umění interview*. Praha: Novinář, 1983, s. 47

- předchozí poznání interviewovaného,
- slušné vystupování a takt,
- respekt k interviewovanému a snaha mu porozumět,
- nemoralizování,
- nesentimentálnost.³³

Na vybraného respondenta je třeba se připravit. Dnes je situace zjednodušená zásluhou internetu, který uživatelům poskytuje nepřehledné množství informací skrývajících se pod nespočtelným množstvím referenčních odkazů. Novinář by si měl ujasnit, co ho na daném respondentovi bude zajímat. Pokud se bude novinář zabírat pouze pár nejvýše umístěnými odkazy, hrozí, že se bude ptát na otázky, které byly sportovci kladeny již několikrát.³⁴

Každý interviewovaný vyžaduje odlišný přístup i techniku. Z toho důvodu musí být individuální i příprava na každého jednotlivého respondenta.

6.2.1 Otázky

Hlavním cílem interviewera je publikovat názory a postoje respondenta, což se dá považovat za rys i jiných publicistických žánrů. Rozhovor od nich odlišuje forma, pomocí které jsou informace získávány a předkládány veřejnosti.

Navzdory tomu, že rozhovor prošel v uplynulých letech nesčítelným množstvím modifikací, ukotvily se v něm obecné zákonitosti. Interview bylo dříve chápáno jako způsob ztvárnění skutečnosti. Dalším charakteristickým rysem rozhovoru je způsob zvěcnění dění ve světě. Jedná se o formu dialogu. Ta tvoří základ interview. Ve finální podobě může být ale rozhovor upraven do monologického stylu. Z finálního produktu je zřejmé, že základem pro interview je položená otázka a někým vyslovená odpověď.

Umění klást otázky vyžaduje určité zkušenosti a teoretické znalosti. Novinář neustále analyzuje, zda jeho otázka byla správně položena, zda je pro respondenta srozumitelná a zda jím byla správně pochopena. Novinář musí analyzovat i respondentovy reakce na otázky.³⁵

³³ ŠTORKÁN, Karel. *Umění interview*. Praha: Novinář, 1983, s. 46–47

³⁴ OSVALDOVÁ, Barbora – KOPÁČ, Radim. *Rozhovory o interview*. Praha: Karolinum, 2009, s. 41–42

³⁵ ŠTORKÁN, Karel. *Umění interview*. Praha: Novinář, 1983, s. 20 a s. 202

Otázky, které novinář svému respondentovi klade, jsou ve vztahu se stylem rozhovoru. Při tvorbě interview ve specifickém prostřední sportovní žurnalistiky zpovídající využívá termínů z oblasti sportu, kterému se odpovídající věnuje.³⁶ Správnou formulací otázek či využitím jazykových prostředků může novinář na respondentovi vynucovat odpovědi a tím ovlivňovat postoje a názory recipientů. Důraz je kladen také na logické řazení otázek – důležité dotazy se pokládají na začátek a postupně jsou přidávány ty méně důležité.³⁷

V otázkách položených novinářem při rozhovoru se mohou objevovat nové jazykové prvky. Novinář také může do interview zakomponovat pojmenování užitá v neobvyklém kontextu, čímž celý text oživí a udrží pozornost zpovídané osoby, následně i recipienta. Z toho důvodu jsou často užívána obrazná pojmenování, metafory, metonymie a další jazykové prostředky, které napomáhají persvazivní funkci celého interview. Dále zásluhou těchto prostředků dochází i k odhalování autorových postojů a názorů. K humornému vyznění otázky přispívají autorské neologismy a vtipné reakce na odpovědi zpovídáního.³⁸

Novinář volí otázky podle cíle interview. Otevřené otázky dovolují respondentovi projevit názor bez jakéhokoliv omezování ze strany novináře. Otázky alternativní vyčerpávají počet možných variant odpovědí, otázky dichotomické se ptají na souhlas (ano či ne), otázky kontrolní kontrolují určitou odpověď, atp. Novinář využívá pro svou práci spoustu druhů otázek, které mu napomáhají v průběhu rozhovoru a usnadňují jeho záměr.

Zkoumání otázek může i napovědět, jaké povahy je daný rozhovor. Může jít o rozhovor předem připravený, kde je dopředu jasně dané pořadí otázek i postup. Dále můžeme podle otázek rozeznat rozhovor relativně volný, kdy zpovídající musí při pokládání otázek uplatňovat chronologický postup, aby získal potřebné odpovědi. V každém případě by ale otázky měly být etické a dobře volené z hlediska jejich vztahu k masovým sdělovacím prostředkům.³⁹

Mnoho novinářů si otázky pro rozhovory sepisuje předem, po respondentovi pak vyžadují, aby tuto předpřipravenou strukturu následoval. Rozhovor je ale dynamický

³⁶ ŠTORKÁN, Karel. *Umění interview*. Praha: Novinář, 1983, s. 33

³⁷ ŠTORKÁN, Karel. *Umění interview*. Praha: Novinář, 1983, s. 202

³⁸ MINÁŘOVÁ, Eva. *Stylistika pro žurnalisty*. Praha: Grada, 2011, s. 174–176

³⁹ ŠTORKÁN, Karel. *Umění interview*. Praha: Novinář, 1983, s. 36–37

útvár. Z toho důvodu je důležité, aby novinář poslouchal, co respondent říká, a na jeho odpovědi reagoval. Poté nastává dialog, který získává spád, dynamiku a vývoj a vede odněkud někam.⁴⁰

V praxi se osvědčují spíše výstižné a jednoznačné otázky. Platí, že čím složitější otázka, tím komplikovanější bude její pochopení. Každá otázka také nemusí končit otazníkem. Mnohdy získá novinář více odpovědí, když konstatuje nějaký stručný, provokující fakt, nebo úmyslně nepřesně naznačí skutečnosti. Takové novinářovo chování motivuje respondenta k odpovědi. Při každém rozhovoru ale platí, že novinář by neměl nechat žádnou ze svých otázek nezodpovězenou.⁴¹

6.3 Průběh rozhovoru

Rozhovor by neměl být pouze strojové kladení otázek a odpovídání na ně. Je to proces, při kterém je nutné si interviewovaného získat a pochopit ho. Od novináře je vyžadováno cílevědomé úsilí i určitá technika vedení rozhovoru. Právě na ní závisí to, co se od respondenta dozví nebo naopak nikoliv. Při samotném rozhovoru je důležitá i osobnost novináře. Každý reportér má originální přístup k interview a každý preferuje jiný způsob jeho vedení.⁴²

Během rozhovoru dochází mezi zpovídaným a zpovídajícím ke komunikační vazbě. Vztah mezi oběma stranami můžeme vyjádřit podle publikace *Duševný život v spoločenských podmienkach* od Antona Jurovského takto: „Osoba A podněcuje činnost u osoby B, odpověď osoby B slouží osobě A jako podnět k otázce. Otázky osoby A zase jako podnět osobě B atd. Jde tu tedy o vzájemně podněcované reakce na sebe. Tato psychologická skutečnost bývá všeobecně nazývána jako sociální interakce.“⁴³ V rozhovoru jsou vždy dvě hlavní role – komunikant dávající určitý popud pro komunikaci a komunikační partner reagující na tento popud zpětnou vazbou. Tento verbální koloběh trvá, dokud není vyčerpáno téma pro rozhovor, nebo dokud jedna ze dvou komunikujících stran neuzná za vhodné jej ukončit. I v případě písemně

⁴⁰ OSVALDOVÁ, Barbora – KOPÁČ, Radim. *Rozhovory o interview*. Praha: Karolinum, 2009, s. 43

⁴¹ ŠTORKÁN, Karel. *Umění interview*. Praha: Novinář, 1983, s. 202–203

⁴² ŠTORKÁN, Karel. *Umění interview*. Praha: Novinář, 1983, s. 193

⁴³ JUROVSKÝ, Anton. *Duševný život v spoločenských podmienkach*. Bratislava: Osveta, 1965, s. 34

zodpovězených otázek existuje možnost několikeré výměny odpovědí, dokud nejsou obě strany s výsledkem spokojené.

Úloha obou účastníků se osob se může v průběhu rozhovoru měnit. Interviewující může být v průběhu připraveného rozhovoru pasivní a jeho role může být potlačena. Ve většině případů ale přejímá úlohu dirigenta, který celý rozhovor vede a koriguje.⁴⁴

Na reportérovi zcela závisí, jak do hloubky se při rozhovoru dostane a jak se bude jádrem problému zabývat, z jakého úhlu bude na dané téma nahlížet a jaký prostor nechá respondentovi. Novinář musí mít stále ve středu zájmu recipienta, ke kterému se zpracovaný rozhovor potom dostane. S tím souvisí i fakt, že interview má hned několik cílů: získání a oznámení faktů o důležitých a zajímavých událostech příjemci, zaujetí autorského stanoviska k těmto faktům a seznámení recipienta s názory interviewovaného.

Při samotném rozhovoru může dojít k situaci, kdy respondent správně nepochopí otázku, nebo ji pochopí ve špatných souvislostech. Tato situace se ale vždy klade za vinu reportérovi.⁴⁵

Na celkovou kvalitu interview může mít vliv i prostředí, ve kterém rozhovor probíhá. To může jeho celkovou podobu ovlivnit pozitivně i negativně. Pro výběr prostor, ve kterých se bude rozhovor odehrávat, by měla platit zásada, která je popsána v knize *Umění interview* od Karla Štorkána a Milana Baumana: „*jde-li čistě o pracovní záležitost, je lépe interviewovat v pracovním prostředí, jde-li o portrét či osobní problematiku, v prostředí domácím.*“⁴⁶

Prostředí dokresluje portrét zpovídaného člověka. Někteří respondenti neradi přijímají cizího člověka ve svém domově. Pokud ale je novinář do soukromí přeci jen vpuštěn, měl by těchto výhod plně využít. Domácí prostředí například napomáhá navazování osobních neformálních kontaktů, ale na druhou stranu může všechny kontakty přerušit, pokud se novinář dopustí společenské chyby.⁴⁷

⁴⁴ ŠTORKÁN, Karel. *Umění interview*. Praha: Novinář, 1983, s. 22

⁴⁵ ŠTORKÁN, Karel. *Umění interview*. Praha: Novinář, 1983, s. 31 a s. 47

⁴⁶ ŠTORKÁN, Karel. *Umění interview*. Praha: Novinář, 1983, s. 197

⁴⁷ ŠTORKÁN, Karel. *Umění interview*. Praha: Novinář, 1983, s. 197–198

6.3.1 Čemu by se měl reportér při rozhovoru vyhnout

Existuje několik typů chování, kterých by se měl reportér při interview vyvarovat. Použití nedoporučovaných metod by mohlo mít za následek snížení kvality rozhovoru, případně nepříjemné situace při samotném rozhovoru, dokonce samotné ukončení rozhovoru respondentem.

Reportér by se měl vyhýbat používání žargonu a nezvyklé terminologie. Neměl by klást sugestivní otázky nebo projevovat osobní zaujetí. Mnoho chyb může vzniknout i vinou toho, že reportér nemá dostatečné zkušenosti s vedením rozhovoru, případně že se na téma, nebo na respondenta řádně nepřipravil. Pokud si reportér neuvědomí, že on sám od zpovídaného něco požaduje a že je mu tím rozhovorem něco poskytováno, může se dopustit chyby ve formě zneužívání respondentovy laskavosti či přehlédnutí vytyčeného časového limitu, který mu respondent pro rozhovor poskytl.⁴⁸

6.4 Záznam interview

Technika přinesla změnu ve všech oblastech života. Nejinak tomu bylo i v žurnalistice. Zásluhou technického pokroku se rozhovor stal objektivnějším odrazem skutečnosti. Zároveň technologie přinesla i jeden extrém. Interview bylo díky novým záznamovým zařízením deklasováno na strohý záznam otázek a odpovědí. Vyvstala proto otázka, zda ponechat volnou stavbu, nebo interpretovat interview jako přesný a autentický záznam z diktafonu. Po počátečním okouzlení novými možnostmi techniky se oba přístupy staly nutností. Bylo třeba je vhodně zkombinovat tak, aby nedocházelo k jejich vzájemnému rušení.⁴⁹

Úloha diktafonu při interview je dnes více než důležitá. Díky takovému záznamovému zařízení dochází k přesnému zaznamenání odpovědi interviewovaného, což pomáhá novináři i ve fázi autorizace, pokud by mělo dojít k nějakému sporu se zpovídanou osobou kvůli nepřesnosti odpovědí. Dále může posloužit i jako uklidňující prostředek pro zpovídanou osobu, která se může strachovat, že si novinář na papír nepřesně poznamenává údaje sdělené během rozhovoru. V tomto případě si může být respondent jist, že na záznamovém zařízení budou všechny jeho odpovědi přesně uloženy.

⁴⁸ ŠTORKÁN, Karel. *Umění interview*. Praha: Novinář, 1983, s. 47

⁴⁹ ŠTORKÁN, Karel. *Umění interview*. Praha: Novinář, 1983, s. 256

V novinářském prostředí se používá ještě technika písemné odpovědi. Tato metoda se uplatňuje například u lidí žijících v zahraničí, na těžko dostupných místech, nebo třeba v případě vědeckých výprav. Mezi výhody této techniky patří nejen preciznější formulování myšlenek. Od novináře je naopak vyžadována důkladná příprava otázek, které potom i s odpověďmi může publikovat v podobě, ve které byly zapsány. Zde hraje důležitou roli řazení otázek.⁵⁰

Současná technika umožňuje novinářům vést interview z pohodlí vlastních domovů i kanceláří. Stačí připojení k internetu a platforma umožňující videohovory. Novinář se může spojit prakticky s kýmkoliv po celém světě a vést rozhovor z očí do očí navzdory velké vzdálenosti.

Způsob, jakým je rozhovor zaznamenáván se odvíjí od osobnosti i preferencí novináře. Někteří se spoléhají na vlastní paměť, jiní upřednostňují diktafon a jiná záznamová zařízení, někdo si zaznamenává rozhovor do zápisníku v jeho průběhu, nebo si alespoň poznamenává zajímavé výroky, letmé myšlenky, nebo pouze jména a data.⁵¹

6.5 Finální úprava

Konečnou etapu celého procesu tvorby interview tvoří redigování, které má na starosti redakce, pod jejíž záštitou má rozhovor vyjít, a jí pověřený redaktor, kterému je interview novinářem odevzdáno. Tato činnost vyžaduje maximální soustředění a redaktorův čas i energii. Nejprve si redaktor rozhovor několikrát přečte a vytvoří si na něj jako na celek určitý prvotní názor. V této fázi nepřihlíží k podrobnostem (např. jazyk, styl, ideové zaměření...). Následuje tzv. důkladné pročtení, což je fáze převážně analytická. V této etapě si sepisuje poznámky a podtrhává si, co je důležité. Následně je nutné věnovat pozornost obsahové a formální stránce interview. Redaktor zjišťuje, zda se novináři, který rozhovor dodal, podařilo docílit původního záměru. Po přečtení se může rozhodnout, zda je rozhovor jako celek vhodný ke zveřejnění či nikoliv, a jaké metody bude pro úpravu rozhovoru používat.⁵²

Po fázi redigování, kdy je použita některá z níže uvedených metod, následuje korigování. Jedná se o závěrečnou úvahu nad textem. Redaktor se zamýšlí nad tím, zda

⁵⁰ ŠTORKÁN, Karel. *Umění interview*. Praha: Novinář, 1983, s. 258–259

⁵¹ ŠTORKÁN, Karel. *Umění interview*. Praha: Novinář, 1983, s. 193–194

⁵² ŠTORKÁN, Karel. *Umění interview*. Praha: Novinář, 1983, s. 238–239

je rozhovor srozumitelně členěn a zda jsou v něm podstatné myšlenky správně a logicky seřazeny.

Posledním stupněm redigování je korektura. Jedná se o kontrolu údajů a zároveň probíhá zamyšlení nad tím, zda je charakter interviewované osobnosti zachován.⁵³

Novinář tvořící interview by měl ctít fakta. Informaci, kterou od zpovídané osoby získal, by neměl přikrášlovat nebo jinak měnit její význam. Tato získaná sdělení jsou pro něj nedotknutelná. Manipulací s informacemi by se dopouštěl minimálně novinářské neseříznosti.

V novinářském světě je nepsaným pravidlem, že interviewovaná osoba by před publikováním celého rozhovoru měla mít možnost nahlédnout do zpracovaného interview. Při přepisu ze záznamového zařízení může dojít k nesrovnalostem a nepřesnostem, proto by reportér měl zpovídanému povolit korekturu společného díla.⁵⁴ Dříve platilo, že masové médium nezveřejní rozhovor, který nebyl předložen k autorizaci zpovídané osobě s možností rukopis dodatečně opravit, škrtnat v něm, případně nesvolit k jeho otištění.⁵⁵ Dnes už ve světě žurnalistiky není autorizace povinná a můžeme ji nazvat spíše společenskou zvyklostí. Nicméně rozhovor, který nepodstoupil fázi autorizace, s sebou nese vysoké riziko konfliktu mezi zpovídaným a zpovídaným. Z toho důvodu by měl autorizaci, která je spíše vnímána jako záležitost novinářské etiky, projít každý rozhovor před tím, než se publikuje veřejně. Novinář sám po autorizaci zhodnotí, zda případné námitky zpovídaného přijme nebo je naopak bude ignorovat.⁵⁶

6.5.1 Metody úprav rozhovoru

Nejjednodušší metodou používanou při zpracování rozhovoru je krácení. Redaktor ji používá, pokud je potřeba v textu škrtnat, nebo vyloučit přebytečná slova, věty, někdy i odstavce, které jsou nezajímavé. Při této metodě musí redaktor dbát na to, aby vylučované věty či odstavce vyjadřovaly vedlejší myšlenky a aby jejich vyškrtnutí nezpůsobilo, že rozhovor ztratí pointu, případně že mu nebude možné porozumět. Tato

⁵³ ŠTORKÁN, Karel. *Umění interview*. Praha: Novinář, 1983, s. 240

⁵⁴ OSVALDOVÁ, Barbora – KOPÁČ, Radim. *Rozhovory o interview*. Praha: Karolinum, 2009, s. 49

⁵⁵ ŠTORKÁN, Karel. *Umění interview*. Praha: Novinář, 1983, s. 50

⁵⁶ OSVALDOVÁ, Barbora – KOPÁČ, Radim. *Rozhovory o interview*. Praha: Karolinum, 2009, s. 44

metoda se používá v případě, že je pro rozhovor v novinách vyčleněn pouze omezený prostor.

Druhou metodou je zpracování dodaného rukopisu. Text se zkracuje, pokud je to nutné, vymytí se jeho věcné a jazykové slabiny, přestaví se některé věty, aby v nich byla logická souvislost, a doplní se chybějící údaje.

Třetí metodou je přepracování rukopisu. Ta se používá v případě, že je dodaný rozhovor po jazykové, formální či obsahové stránce tak nedostatečný, že musí být napsán znovu. To může uskutečnit redaktor sám, nebo interview vrátí externímu novináři k přepracování.

Další metodou, která je méně používaná, ale velmi účinná, je shrnutí několika rozhovorů do jednoho. Je uskutečňována v případě, že se v redakci sejde více slabších rukopisů, jejichž podstata je sice dobrá, ale dohromady vytvoří lepší a obsahově silnější celek.⁵⁷

⁵⁷ ŠTORKÁN, Karel. *Umění interview*. Praha: Novinář, 1983, s. 239

7 Rozhovor se sportovním novinářem

Za účelem vytvoření rozhovoru v rámci praktické části této bakalářské práce jsem oslovila Matěje Hejdu, současného hokejového experta v časopise *xHOCKEY*. Matěj Hejda začínal s žurnalistikou v České tiskové kanceláři a následně působil v internetových redakcích *iDNES* a *iSport*. Jeho žurnalistickému růstu pomohl roční pobyt v Calgary. Tam vytvořil mnoho rozhovorů s desítkami českých i zahraničních hokejistů působících v NHL (National Hockey League – Národní hokejové lize).

Matěje Hejdu jsem pro praktickou část oslovila právě kvůli jeho zkušenostem, které během své profese sportovního žurnalisty s vedením interview načerpal.

7.1 Rozhovor s Matějem Hejdou

1) Je obtížné stát se v dnešní době žurnalistou?

Není to těžké. Člověk spíš potřebuje mít značnou dávku trpělivosti, chuti k řemeslu a chuť se neustále učit. Samozřejmě to platí obecně o jakékoliv práci, ale u novinářiny dvojnásobně. Když člověk nakoukne do redakce, je tam řada zkušenějších kolegů, kteří mají často potřebu si vychutnat novináře pod sebou. Člověk musí být odolný a psychicky připravený na kritiku z jejich strany. Nesmí to brát příliš vážně. Důležitější je, aby se z toho snažil poučit. Přiznám se, že v prvních měsících, možná dokonce v prvním roce, jsem s tím měl trochu problém, ale člověk si na to musí zvyknout.

2) Jak jste se Vy osobně dostal do prostředí žurnalistiky?

Trochu náhodně. Původně jsem studoval pedagogickou fakultu na vysoké škole v Liberci, ale vždycky jsem se hodně zajímal o sport. Od malička jsem chodil na hokej, miloval jsem ho. Byly asi i roky, kdy jsem si představoval, že budu komentátorem. To časem odeznělo, protože jsem tušil, že bych na to zřejmě neměl. Vždycky jsem ale chtěl o hokeji psát, mluvit o něm. Jednou jsem narazil na inzerát v deníku *Sport*. Hledali redaktora nebo reportéra na zápasy Liberce, Litvínova a Pardubic. Protože jsem studoval v Liberci, tak jsem jim odpověděl, že bych se chtěl o pozici ucházet. Ozvali se mi po půl roce, ale na druhou stranu jsme se docela rychle dohodli. Začal jsem navštěvovat zápasy Liberce jako novinář. Psal jsem reporty ze zápasů, dělal pozápasové rozhovory. Časem se moje kariéra začala vyvíjet. Šel jsem studovat žurnalistiku

na Karlovu univerzitu do Prahy a posunul jsem se do jiných redakcí, vyzkoušel si nové věci a získal nové zkušenosti.

V podstatě to byla náhoda, ale měl jsem myšlenky, že bych se chtěl živit žurnalistikou, nebo si ji minimálně zkusit.

3) Bylo dle Vašich osobních zkušeností jednodušší vstoupit do prostředí žurnalistiky dříve nebo je to snazší dnes a proč?

Je těžké to hodnotit, ale mám dojem, že dnes je to snazší. Tím důvodem jsou sociální sítě. Dnes má člověk možnost se mnohem lépe prezentovat. V podstatě nemusí odpovídat na žádné inzeráty, nemusí jít ani na žádnou školu žurnalistiky. I když mu taková škola nějakou teoretickou znalost dá. Pokud se ale bude hodně snažit a bude vidět na sociálních sítích, (například bude psát zajímavý blog, založí si YouTube kanál nebo začne s podcastem), pokud bude originální a zajímavý, může se stát, že ho novinářský svět snadno a brzy objeví. Tímto se dá cesta do žurnalistiky výrazně urychlit.

4) Jaké aspekty dělají novináře novinářem, a je důležité, aby byl novinář zapálený pro věc?

Určitě musí být zapálený pro věc. To je asi nejdůležitější. Pokud by ho to nebavilo, nebo pokud by se už od začátku rozmýšlel, jestli to vlastně chce dělat, bude jeho kariéra hodně krátká. Myslím si, že by se brzy vzdal, protože v této profesi čeká řada nástrah. Hlavně časová a pracovní vytíženost. Z pozice sportovního novináře jsou právě tyto faktory velmi zavazující a mohou být i nepříjemné. Člověk například nemá moc volných víkendů. V čase, kdy by chtěl dělat něco jiného, většinou pracuje, v lepším případě má maximálně volné dopoledne, což zas nemá většina přátel a rodinných příslušníků. Takže zapálenost pro věc je velmi důležitá. Samozřejmě ani finanční ohodnocení v novinářině, pokud nejste elitní novinář, není úplně ideální.

Na druhou stranu, když se o sport zajímáte už od dětství, můžete se věnovat tomu, co Vás baví, a to je odměna.

Pamatuju si, že mi děda vždycky říkal, že když člověka práce baví, je to důležitější než to, kolik má volného času, nebo jak je finančně ohodnocen. Tím jsem se snažil řídit.

5) Pokud jde o publicistické útvary, který je pro novináře nejtěžší na zpracování a proč?

Z osobního hlediska je to jednoznačně reportáž. Pamatuji si, že v prvních letech mi reportáže dělaly problémy. Jezdil jsem na různá místa v České republice, později i v zahraničí, psával jsem nejrůznější reportáže. Zpočátku na ně nebyla moc dobrá odezva. Nikdy jsem nedokázal dobře vykreslit určitou atmosféru. Musel jsem na nich hodně zapracovat. Když ji někdo umí, tak jsou to pro mě, jako pro čtenáře, nejzábavnější texty. Čtenář se cítí, jako by byl na tom místě, dokáže si barvitě představit, jak to tam vypadá a jak to prostředí na člověka působí.

6) Když se přesuneme čistě k rozhovoru, na co by se měl novinář připravit před samotným rozhovorem? Je něco na co by si měl dát pozor a co by si měl ohlídat?

Neskutečně důležitý je na rozhovoru jeho začátek. Jak začnete, jaká je první otázka... Ta nesmí být dlouhá a měla by být pozitivní. Pokud bude negativní, pokud se na sportovce vrhnete a budete chtít jít hned k jádru věci, nebo k nepříjemným tématům, tak většinou neuspějete. Vhodnější je zvolit krátkou a pozitivní první otázku, která ho dobře naladí. Následně můžete přidat pár dalších otázek, sportovci se pak většinou více otevřou.

7) Jak poznáte, že interview, které jste vytvořil, je kvalitní a čtenářsky zajímavé?

Většinou jsem ho dával přečíst někomu z okolí. Mám řadu přátel, kteří se zajímají o sport obecně, ne jenom o hokej. Vždycky mě zajímal jejich názor. Samozřejmě kamarádi Vám často řeknou, že je to dobré, i když to zas tak dobré není. Ale mám i přátele, kteří umí být dost kritičtí, těm jsem to dával nejraději.

Vždycky pro mě bylo důležité, aby se z toho rozhovoru čtenáři dozvěděli alespoň pár nových informací. Hlavně pokud se jedná o známějšího sportovce, tak o něm spoustu věcí veřejnost už zná. Snažil jsem se své rozhovory posunout někam dál.

8) Jak dlouhý by měl být rozhovor a od čeho se jeho délka odvíjí? Jak se odlišuje jeho délka, pokud má být publikován na internetu nebo v novinách?

V novinách je to jednoduché, tam máte určený prostor. Já jsem většinou musel rozhovory hodně zkracovat, protože se mi sportovce podařilo rozpovídat. Odpovědi jsem potom měl třeba 20 nebo 25. Jenže na stránku novin se jich vešlo 8 až 12.

Na internet můžete dát jakoukoliv délku, ale člověk se nepotřebuje učít. Dneska bohužel převládá trend tvořit kratší rozhovory, protože čtenářova trpělivost je výrazně menší. Právě z toho důvodu je důležité, aby ty nejzajímavější informace byly v prvních 5 nebo 6 odpovědích, aby rozhovor čtenáře naladil. To zvyšuje šance, že ho čtenář dočte, i pokud bude rozsáhlejší. Když na začátku novinář zvolí nudné otázky, tak čtenáře určitě ztratí. V takovém případě na délce rozhovoru vůbec nezáleží.

9) Dočetla jsem se o Vás, že jste působil jako novinář v Kanadě. Jak se rozlišuje na základě nějakých kulturních aspektů vedení rozhovoru v severoamerickém a českém prostředí?

Výrazně déle jsem působil v českém prostředí. Člověk si vybuduje vztahy v klubech, případně s určitými hráči, až do osobnější roviny. To znamená, že hráč poskytne novináři mnohem více svého času. Také je pak snazší dostat prostor, jak se říká, jeden na jednoho. To bývají většinou nejlepší rozhovory.

V Americe to bylo těžší, ale na druhou stranu hráči jsou profesionálnější. Přijdou na rozhovor i po prohraném zápase, i když se jim herně nedaří. Berou média jako prostředek ke svému zviditelnění. Chápu to. Mně se snad nestalo, paradoxně kromě jednoho českého hráče, že by hokejista odmítl udělat rozhovor. Hráči jsou k tomu vychovávaní od malička. Mediální výchova už v juniorských letech je na úplně jiné úrovni než v českém prostředí.

10) Jakým způsobem probíhá výběr respondenta? Vybírá si ho novinář sám nebo dostane za úkol udělat rozhovor s určitým člověkem?

Jak kdy. Někdy přijde pobídka od šéfredaktora nebo někoho jiného z novin, třeba pokud jde o nějakou kauzu. Nejraději jsem si vybíral respondenty sám. Zjistil jsem si o něm řadu věcí a věděl jsem, že by rozhovor mohl být zajímavý.

a. Jakou roli sehrává sportovní klub, pokud v nějakém daná sportovní osobnost působí?

Novinář by měl postupovat podle určitých pravidel. Nejprve by měl požádat o svolení k rozhovoru klub, ve kterém hráč působí. To znamená kontaktovat tiskového mluvčího a informovat ho o tom. Nikdy se mi nestalo, že by tiskový mluvčí týmu rozhovor nepovolil. Maximálně upravil čas setkání. Například mi řekl, že v určitý den sportovec nemůže. Pak jsme si domluvili jiný termín.

Pokud se jedná o nějakou kauzu, tak je ten postup obdobný. V takových situacích jsem se ocitl zřídka. Myslím tím situace, ve kterých šlo o nějaké závažnější věci, například o spor mezi hráčem a klubem. I v takovém případě jsem klub kontaktoval a oznámil, že s daným sportovcem chci mluvit. Někdy tiskový mluvčí nereagoval. Rozhovor přesto proběhl.

Ideálně by ale měl být novinář v kontaktu s klubem.

b. Nevnímate při tvorbě rozhovoru s respondentem, že se interview publikované v médiích stává jakousi reklamou pro klub (případně pro sportovce)? Nejedná se dnes spíše o PR záležitost?

V podstatě se jedná o PR. To je na tom největší legrace, protože hlavně v českém prostředí slyšíme, že klub nebo hráč nechce spolupracovat s médii. Novinář je u nás v dnešní době pro řadu sportovců takovým nepřitelem, otravným elementem. Takto by to fungovat nemělo. V Americe to bylo něco úplně jiného. Já jsem tam byl cizí novinář, přesto ke mně hráči přistupovali naprosto profesionálně, nedocházelo k žádnému ponižování a shazování mé práce. Samozřejmě jsem nebyl roditelý mluvčí, ale ani to nehrálo roli. Když byl určený nějaký čas, který mi měli věnovat, tak mi ho věnovali. Nikdy jsem z nich necítil odpor.

Souhlasím s tím, že rozhovory jsou určitým způsobem PR. Ano, kluby si umí dělat PR samy, ale nejzajímavější věci přicházejí zvenčí od novinářů. Jsou kluby, které mám rád a které sleduji od dětství. Mediální svět kolem nich jsem sledoval více než to, co poskytoval sám klub.

11) Když už má novinář vybraného sportovce, jak postupuje dále? Musí mu poslat otázky nebo domluvit schůzku... Zajímá mě právě tato fáze příprav.

Otázky jsem vesměs nikdy neposílal. Možná párkrát ano, ale nemyslím si, že to je nutné. Většinou jsem zkontaktoval sportovce a řekl jsem mu po telefonu, nebo

minimálně po SMS zprávě, o čem bych chtěl mluvit, ale konkrétní otázky dopředu znát nemusel. Je důležitější poslat mu odpovědi. Pokud jde o opravdu velký rozhovor, kdy Vám sportovec věnuje půl hodiny, tři čtvrtě hodiny, někdy i víc, tak je dobré mu odpovědi poslat zpátky, aby je mohl případně poupravit. Přiznám se, že se mi ale nikdy nestalo, že by je nějak upravoval, něco tam přepisoval nebo připisoval. Co mi při rozhovoru řekl, to pak bylo na papíře... Možná párkrát se mi stalo, že tam připsal jednu, dvě věty, ale nic víc.

12) Ve sportovní žurnalistice je důležité, aby se novinář orientoval v terminologii a pravidlech daného sportu. Jak hlubokou znalost v daném sportovním prostředí by měl mít?

Novinář by měl mít určitě slušnou znalost v oblasti sportu. Ono to pomáhá. Přijde mi, že spousta sportovních novinářů měla o určitý sport zájem dřív, než své povolání začala dělat. Většina z nás je sportovními fanoušky od dětství, takže určitou znalost, pokud jde o prostředí a pravidla sportu, máme. Dovnitř pořádně vidíte, až když začnete toto povolání vykonávat. Každý měsíc a každý rok, kdy pracujete jako sportovní novinář, Vám profesně ohromně pomáhá. Vytvoříte si kontakty mezi hráči, kluby i agenty hráčů, trenéry, mládežnickými trenéry... To je ohromně důležité. Pokud kontakty nemáte, což je situace, ve které jste na začátku kariéry, tak je práce o hodně těžší. Člověk je závislejší na svých kolezích a tráví nad tím mnohem více času než v pozdějších letech. Takové začátky jsou ale úplně všude.

13) Jak detailně by si měl novinář zjišťovat informace o respondentovi?

Určitě jsou informace o něm ohromně důležité. Já jsem se pokaždé snažil o respondentovi dozvědět co nejvíc, ale ne jenom přes sportovní prostředí. Snažil jsem se kontaktovat některé z jeho přátel, kteří stojí mimo sport, a trochu lépe ho poznat a připravit se na rozhovor pečlivěji. On se pak mnohem více otevře a je schopen říct věci, které by třeba méně připravenému novináři neřekl.

14) Jsou otázky, na které je lepší se neptat a které jsou vlastně tabu?

Nevhodné jsou například čistě osobní otázky. Jinak si myslím, že žádná tabu při rozhovoru nejsou. Můžete se ptát i na něco, co nebude hlavní osou celého rozhovoru. Spíše tu otázku položíte, aby byl lépe naladěný, nebo aby se rozesmál.

15) Čeho by se měl novinář během rozhovoru vyvarovat, když pomineme nevhodné otázky?

Zase bych zmínil úplný začátek rozhovoru, ten je pro mě nejdůležitější. Když respondenta dobře naladíte, pak se asi nemusíte vyvarovat vůbec ničeho. Možná těch extrémních otázek na tělo, těch příliš osobních, ale ty já jsem nikdy pokládat nemusel, ani nechtěl.

16) Pokud respondent nechce na určitou otázku odpovědět, jak by se měl novinář zachovat?

V takovém případě by měl rozhodnutí sportovce respektovat. Hlavně pokud se jedná o osobní záležitosti. V případě, že se jedná o nějakou kauzu, dá se k odpovědi dostat i určitou oklikou. Novinář si může najít cestu k tomu, co potřebuje zjistit. Pak ale hraje hlavní roli svědomí novináře.

17) Jaké jsou nejčastější chyby novinářů při vedení rozhovoru se sportovcem?

Nejčastější chybou je asi špatná první otázka. Několikrát jsem zažil rozhovor, který nebyl jeden na jednoho, ale bylo tam víc novinářů. Někdo položil špatnou první otázku, tím pádem jsme prohráli všichni. My jsme sice měli řadu otázek připravených, ale když první otázka byla nepříjemná, špatně položená, případně byla moc dlouhá, sportovec ztratil zájem. Když má otázka několik vět a novinář sám se v tom motá, tak to respondent kolikrát přestane chápat a znervózní, a pak není dobře naladěný.

18) Je lepší dle Vašeho názoru používat spisovný jazyk nebo se nebát občas použít jazyk nespisovný a na kolik do rozhovoru zakomponovat terminologii ze sportovního prostředí?

Novinář by měl mluvit slušně a spisovně, ale na druhou stranu ke sportovnímu prostředí patří i hovorová řeč. Když to dáváte na papír, tak sportovci vykáte, musí to být napsané spisovnou češtinou. Ale do mluvené formy hovorová čeština zkrátka patří, hlavně v případě, že se bavíte jeden na jednoho. Při rozhovoru se snažte dostat na notu sportovce, takže se tak trochu přizpůsobujete jeho řeči.

19) Jakým způsobem na základě Vašich zkušeností a preferencí je nejlepší zaznamenávat rozhovor?

Preferuji jednoznačně diktafon. Víím, že někteří ze starších kolegů používali papír a psali si poznámky. Dokázali tvořit velmi kvalitní rozhovory, což jsem nikdy nechápal. Párkrát jsem to zkusil, ale ve finále jsem měl jenom pár poznámek. Nejen že jsem zapomínal a nezaznamenal si všechny věci, které respondent řekl, ale také jsem nestíhal formulovat otázky, které jsem měl připravené. Tímto způsobem se nedají dělat dlouhé rozhovory, na druhou stranu ani při těch kratších mi papír a tužka nestačily. Diktafon je pro mě zkrátka ideální volba. Můžete se koncentrovat na vnímání respondenta, reagovat průběžně, například když zrovna mluví. Nemyslím to tak, že by se mu mělo za každou cenu skákat do řeči, ale můžete třeba svou otázku posunout dál nebo ji upřesnit.

20) Jaký je další postup po ukončení rozhovoru, vytvoření záznamu a poznámek? Myslím fázi před publikováním rozhovoru, například co taková autorizace?

Autorizace není nutná, já se po rozhovoru, nebo klidně i před ním, sportovce zeptám, jestli o ni má zájem. Ze 70 % o ni sportovci zájem nemají. Záleží i na osobní vazbě. Pokud jsem s určitými sportovci dělal už tři nebo čtyři rozhovory, tak o to většinou zájem neměli, zkrátka mi věřili. Pokud to ale byl první rozhovor, tak odpovědi chtěli poslat zpátky.

Nikdy jsem nebyl v situaci, že bych udělal rozhovor a sportovec ho celý předělal. Ani v případě větších kauz. Sportovci jsou většinou povahy – co na srdci, to na jazyku. Nechtějí měnit, co při rozhovoru řekli, protože to v tu chvíli mysleli vážně.

21) Máte Vy sám nějaké tipy a triky, které používáte, abyste vytvořil kvalitní rozhovor?

Já se snažím o respondentovi dozvědět co nejvíc, čtu si rozhovory, které s ním vznikly, poslouchám podcasty, do kterých byl pozván. Tohle vlastně není jen při rozhovorech, ale i když píšu články o hráčích z NHL, tak se snažím zjišťovat si co nejvíc informací. Hlavně v podcastech má hráč možnost se vymluvit. Řada klubů NHL má na svém kanále celosezónní pořady o hráčích i klubu celkově. Člověk má možnost se dozvědět daleko víc, i když toho hráče nikdy neviděl. Snažím se připravit si otázky, kostru rozhovoru, jak bych chtěl postupovat, zkontaktovat tiskového mluvčího klubu. Tiskový

mluvčí má častokrát s hráči přátelský vztah a dokáže velmi pomoci. Stejně tak další lidé z okolí hráče.

Další důležitou věcí jsou náhradní baterky do diktafonu. Několikrát se mi stalo, že se mi vybila baterka, a pak jsem neměl druhou část nahranou. Dále je potřeba zkontrolovat, jestli máte dobře zapnutý diktafon. Jednou jsem dělal čtyřicetiminutový rozhovor, a pak jsem zjistil, že vlastně nemám nic. Měli byste se dohodnout na zajímavém místě, které má respondent rád. Většinou nechávám volbu na něm a sám se přizpůsobím. I časově se přizpůsobuji respondentovi. Oni většinou říkají, že nemají čas, ale mají ho dost, mají ho víc než novináři.

Pokud se vede rozhovor po telefonu, tak je to podobné. Vybrat čas, který se jim hodí, začít pozitivně naladěnou otázkou, klást krátké a úderné otázky, což je v telefonu důležitější než při osobním setkání. Pak je také podstatné reagovat v průběhu rozhovoru.

7.2 Reflexe rozhovoru se sportovním novinářem

Pro rozhovor jsem si vybrala Matěje Hejdu, který získal za svou kariéru mnoho praktických zkušeností v oblasti vytváření rozhovorů s českými i zahraničními hokejisty. V současné době působí jako hokejový expert v měsíčníku *xHOCKEY*, který je na českém trhu jediným periodikem zaměřujícím se pouze na hokej, především na NHL.

Matěj Hejda pobýval během své kariéry v Kanadě, kde se dostal do kontaktu se světově známými hokejisty, i díky tomu je považován za velmi zkušeného interviewera. Z toho důvodu jsem si ho vybrala pro praktickou část bakalářské práce jako relevantní osobu.

Dohodnout se na rozhovoru s Matějem Hejdou nebylo obtížné. Obeznámila jsem ho se svým záměrem psát bakalářskou práci na téma interview ve sportovní žurnalistice. Dotázala jsem se, zda by byl ochotný zodpovědět několik otázek týkajících se rozhovoru v praxi a jeho zkušeností s tímto publicistickým žánrem. Byl velmi ochotný a vstřícný.

Interview s ním neproběhlo z důvodu jeho časové zaneprázdněnosti osobně. Souhlasil s tím, že mu mohu otázky poslat a že mi na ně sepiše odpovědi. Nakonec mi zaslal audio nahrávku, ve které zodpověděl úplně vše, na co jsem se ho ptala. Z tónu

jeho hlasu a z jeho vyjadřování bylo cítit, že nad otázkami přemýšlí, uvádí konkrétní příklady z praxe, že ví, o čem mluví.

Celá nahrávka s odpověďmi trvala necelých 40 minut. Respondent odpovídal na 21 otázek. Při přepisu rozhovoru do psané podoby jsem zůstávala s panem Hejdou v kontaktu a používala jsem metodu pokládání doplňujících otázek, tzn., dotazovala jsem se ho na různé nesrovnalosti a na další věci, které mě při poslechu napadly. Na mé zprávy reagoval velmi rychle.

Po přepsání odpovědí jsem rozhovor poslala nazpět, aby respondent mohl provést autorizaci, případně aby připsal informace, které ho nenapadly v průběhu odpovídání na otázky. Pan Hejda nakonec neopravil vůbec nic, se vším byl spokojen.

8 Rozhovor se sportovcem

Pro rozhovor se sportovcem, který má být vydán v tištěném médiu, jsem si vybrala Martina Černého. Jedná se o hokejistu, konkrétně útočníka, hrajícího několik let v Královéhradecké krajské lize za tým HC Stadion Nový Bydžov. Jeho jméno se nachází i na soupisce univerzitního týmu Riders Univerzita Pardubice, kde odehrál celkem 3 zápasy a vede statistiku +/- bodování. Martinovi Černému je 25 let a studuje Akademii tělesné výchovy a sportu Palestra v Praze.

Hlavním důvodem, proč jsem oslovila Martina Černého pro toto interview, bylo jeho působení v týmu HC Stadion Nový Bydžov, neboť rozhovor vyjde v *Novobydžovském zpravodaji*, který vydává domácí město tohoto týmu.

8.1 Rozhovor s Martinem Černým

1) V kolika letech jsi začínal s hokejem? A kdo tě k němu přivedl?

S hokejem jsem začínal ve třech letech, když mě rodiče brávali bruslit. Navíc můj tatka hrál hokej. Byl brankář. Já jsem to chtěl zkusit taky, zalíbilo se mi to. Akorát jsem vždycky spíš chtěl dávat góly, takže jsem se stal útočníkem.

2) Jiný sport tedy ve hře nebyl?

Hokej pro mě byla jasná volba.

3) Kdo tě nejvíc motivuje a podporuje, pokud jde o tvou hokejovou kariéru?

Jsou to rodiče, hlavně tatka. Ten mě vozil na tréninky i na zápasy. Mamka zaopatřovala domácí zázemí, které je důležité pro každého sportovce. Oba se starali, abych vždycky měl to, co potřebuju. Za to jim oběma patří obrovské poděkování.

4) Měl jsi nějaký hokejový vzor, když jsi vyrůstal? Je nějaký hokejista, ke kterému vzhlížíš teď?

Asi jako každý malý kluk, který tráví spoustu času na ledě a hraje hokej, jsem vzhlížel k Jaromíru Jádrovi a k dalším hokejistům jeho éry. Teď jsou pro mě vzory hráči, kteří hrají NHL. Můžu jmenovat třeba Davida Pastrňáka, pokud se budeme držet v Čechách. Ze zahraničních hokejistů bych zmínil Connora McDavida.

5) Jaký zážitek spojený s hokejem si vybavíš jako první?

Jeden určitý zážitek si asi nevybavím. S hokejem mám spojené pocity – když se mi na ledě něco povede, když se vyhraje, když se nám podaří otočit důležitý zápas, nebo se tým ve správnou chvíli semkne a zabouje. To jsou nejsilnější momenty.

6) Za svou kariéru jsi prošel několika týmy, poznal jsi několik trenérů. Který z nich na tebe měl největší vliv?

Těžko říct – každý trenér je něčím specifický, každý má jiné zkušenosti, které může hráčům předat, každý naučí něco trochu jiného. Určitě nejde říct jedno jméno.

7) Vybavíš si přechod z juniorského hokeje do seniorského? Co pro tebe bylo nejtěžší?

Ten přechod si vybavuju – bylo to v juniorce, když jsem hrával v Kolíně. Dostal jsem nabídku, že bych mohl mít střídavé starty v Novém Bydžově, kde hraju doteď. Právě v Bydžově jsem se poprvé dostal do kontaktu s dospělým hokejem. Nejtěžší pro mě bylo nasbírat nějaké zkušenosti. Ti starší hráči hráli už několik let, měli za sebou spoustu odehraných zápasů. Takže mladistvá rychlost a dravost na ně neplatila. Nejtěžší tedy bylo sbírat zkušenosti.

8) V současné době hraješ za Nový Bydžov, v čem spatřuješ silné stránky týmu?

Silné stránky týmu jsou určitě v tom, že se v kabině sešla skvělá parta kluků. Rozumíme si jak na ledě, tak mimo něj, což je klíčové pro každý tým. Když bude tým poskládaný z hvězdných hráčů, kteří si mezi sebou ale nebudou rozumět a nebudou mít dobré vztahy, tak to nikdy nemůže fungovat.

9) S jakým spoluhráčem si na ledě nejlépe rozumíš?

Asi bych vyzvedl Martina Hlaváčka, se kterým většinu sezóny hraju v jednom útok. Myslím, že jsme si docela sedli – jak herně na ledě, tak i v kabině. Takže s ním si rozumím asi nejvíc. Samozřejmě nemohu opomenout našeho kapitána Standu Eise, se kterým společně jezdíme na každý trénink. Je to můj velký parták! Jinak si ale rozumím se všemi kluky z mojí pětky, i se zbytkem týmu.

10) Minulé sezóny byly hodně ovlivněné pandemií covidu. Letos se víceméně hrálo v normálním režimu. Jaké to pro tebe bylo, když sis musel po té nucené koronavirové pauze zase zvykat na tréninkový a zápasový režim?

Já jsem se hlavně hrozně těšil. Ten rok, kdy se nehrálo, byl pro mě strašný. Já totiž bez hokeje a obecně bez sportu neumím moc fungovat. Návrat do běžného režimu ale moc náročný nebyl. Snažil jsem se nějakým způsobem udržovat po fyzické stránce, pořád jsem trénoval.

11) Kromě toho, že se začalo hrát normálně, čekala váš tým v letošní sezóně jedna velká změna. Mám na mysli propojení Pardubické a Královéhradecké krajské ligy. Jaké jsi měl pocity, když se vaše liga spojila s tou Pardubickou? Bylo těžké zvykat si na soupeře, proti kterým jste normálně nenastupovali?

No těžké... Spíše to bylo něco jiného. Potkávali jsme nové týmy a nové hráče. Teď jsme několik let po sobě hráli pořád proti stejným týmům, což už bylo docela stereotypní. To propojení byla vzpruha pro všechny týmy. Ukázalo se, že Pardubická krajská liga je hodně kvalitní. My jsme se na to vlastně i těšili. Čekali jsme těžké a vyrovnané zápasy, což se i potvrdilo. Podle mého názoru právě zápasy s pardubickými týmy musí naše fanoušky hodně bavit.

12) S Bydžovem jste letos hráli play off a vypadli jste v semifinále s Českou Třebovou v poměru 3:1 na zápasy. Následně jste odehráli sérii utkání o třetí místo. Připravoval ses na vyřazovací zápasy jinak než na utkání v základní části?

Já se připravuju pořád stejně. Když jde o fyzickou stránku, pravidelně si před utkáním dávám rozcvičky. Po psychické stránce se snažím nastavit si hlavu pokud možno na vítěznou vlnu, abych šel výhrám trošku víc naproti.

13) Takže jsi nevnímal třeba větší stres?

Větší stres tam určitě je, ale spíš v dobrém slova smyslu. Nejsem vystresovaný tak, aby mě to ovlivnilo směrem ke špatnému výkonu. Spíš cítím větší zodpovědnost. Samozřejmě si takové vyrovnané a vyhecované zápasy užívám.

14) Proti kterému soupeři z play off se ti hrálo nejhůř?

Mně osobně nevyhovovalo první kolo proti Poličce. Tam se mi vážně nehrálo dobře, ani jsem se necítil dobře. Těžké byly také zápasy ve čtvrtfinále proti Novému Městu nad Metují.

15) Tvoje jméno nefiguruje jenom na soupisce týmu HC Stadion Nový Bydžov. Můžeme ho najít i na soupisce univerzitního hokejového týmu Riders Univerzita Pardubice. Dají se porovnat krajská liga s tou univerzitní?

Já bych to asi úplně neporovnával. Ten univerzitní hokej hrají logicky studenti, takže jsou tam mladí kluci kolem dvaceti let. Jsou hodně rychlí, přímočaří a agresivnější. Oproti tomu v Novém Bydžově a celkově v krajské lize jsou i hráči starší, zkušenější. Určitě jsou to hodně odlišné ligy.

16) Jak moc je pro tebe během hry důležitá podpora od fanoušků? Stíháš to vůbec v té rychlosti vnímat?

Přímo během hry to já osobně moc nevnímám. Člověk je hodně zabraný do hry, ale na střídačce i v kabinách jsou fanoušci slyšet. Já jsem rád, že na naše zápasy chodí, že nás podporují v takové míře.

17) Máš nějaké speciální rituály před zápasem nebo po něm? Jako že si třeba dřív nazouváš levou brusli nebo něco podobného?

Před zápasem mám pokaždé totožnou rozcvičku ve stejném pořadí. Nevím, jestli to jsou úplně rituály, ale mám činnosti, které dělám po každém zápase. V některých věcech jsem možná trochu autista (*smích*). Jiné rituály asi nemám.

18) V čem je podle tebe tvá největší síla na ledě a naopak jaké herní schopnosti nebo dovednosti se snažíš vylepšovat?

Je těžké hodnotit sám sebe, ale myslím si, že moje největší síla je ve hře dopředu, co se týká útoku. Snažím se tam odvádět maximum, abychom dali co nejvíce branek. Naopak bych se měl zaměřit na hru dozadu. Úplně nejsem typ hráče, který by dobře bránil. V obraně mám určitě nějaké mezery.

19) Měl jsi někdy období, že bys chtěl s hokejem skončit?

Měl jsem období, kdy se mi nedařilo, nepodával jsem výkony, jaké bych si představoval a jaké bych od sebe očekával. Nikdy jsem ale neuvažoval o tom, že bych hokej přestal hrát.

20) Kromě hraní hokeje i studuješ, konkrétně v Praze... Jak moc je náročné stíhat školu, tréninky a zápasy?

Spíš bych řekl, že se snažím studovat (*smích*). Je to poměrně náročné, protože bydlím v Poděbradech. Musím tedy dojíždět do školy do Prahy a pak na druhou stranu na tréninky do Bydžova, což je obtížné hlavně časově. Naštěstí studuju sportovní školu, která zohledňuje, že se její studenti věnují nějakému sportu. Všechno je hlavně o komunikaci a domluvě.

21) Je něco, čeho bys chtěl za svou hokejovou kariéru dosáhnout?

Asi nemám nějaký jasný cíl, za kterým bych chtěl v hokeji jít. Jediné, co si přeju, je hrát hokej tak dlouho, dokud to půjde, podávat maximální výkony. Snažím se toho dosáhnout tak, že se starám o svoje tělo, snažím se správně trénovat a hýbat se, abych ten hokej mohl hrát co nejdéle.

8.2 Reflexe rozhovoru se sportovcem

Komunikace s Martinem Černým probíhala bez problémů. Během jednoho dne jsme se dokázali shodnout na čase i místě setkání. Otázky chtěl poslat předem, aby věděl, na jaké téma bude interview vedeno a jaké dotazy jsou pro něj nachystány, což mě překvapilo. Z rad od sportovního žurnalisty Matěje Hejdy bylo jasné, že on své otázky dopředu nikdy posílat nemusel a sportovci pouze sdělil okruhy, kterých se dotazy týkaly. Žádost Martina Černého připisuji nervozitě z rozhovoru, protože se jednalo o jeho úplně první zkušenost s interview, které má být vydáno v tištěném médiu.

Otázek jsem měla pro sportovce připravených více, než kolik jich mohlo být otištěno. Snažila jsem se tím předejít situaci, že by se mi sportovce nepodařilo rozmluvit a následkem toho bych měla málo použitelného materiálu. Celkově tedy odpovídal na 21 otázek.

Rozhovor proběhl 2. března v pražské kavárně a trval přibližně 30 minut. Jako nahrávací zařízení jsem použila svůj mobilní telefon. Objevily se zde drobné problémy, neboť prostředí, kde bylo interview vedeno, bylo poměrně rušné. Neustále hovořilo více lidí najednou, případně byl záznam rušen dalšími zvuky z okolí. Nahraným odpovědím bylo při zpracování dobře rozumět.

Při samotném rozhovoru jsem se řídila otázkami, které jsem měla připravené a které obdržel dopředu i respondent. Zároveň jsem se snažila spontánně reagovat a pokládat doplňující otázky u odpovědí, které mě zaujaly, případně u kterých jsem usoudila, že by bylo možné je rozvést. Mezi doplňující otázky, na které jsem se ptala, aniž bych je měla předpřipravené, patřily otázky č. 2, 7, 9 a 11.

Dohodli jsme se i na autorizaci. Zpracovaný a přepsaný rozhovor jsem Martinovi Černému poslala zpět a ještě během téhož dne mi přišla jím upravená verze. U jedné z otázek si vzpomněl na informace, které doplnil. Žádné velké opravy neprováděl. S materiálem byl spokojený a schválil ho.

Přístup Martina Černého byl profesionální i přesto, že se jedná o hokejistu krajské ligy. Moc rozhovorů s nimi publikováno nebývá, pokud tedy v minulosti nenastupovali do zápasů ve vyšší lize. Byl velmi vstřícný a ochotný a nebál se odpovědět na žádnou z otázek, které jsem si pro něj připravila. Na začátku jsem pocívala mírnou nervozitu z jeho i z mé strany, ale s přibývajícím časem se rozmluvil a také mně se podařilo nabýt jistoty.

9 Projekt vydání rozhovoru s hokejistou Martinem Černým v *Novobydžovském zpravodaji*

Projektová část bakalářské práce spočívala ve vydání rozhovoru v tištěném médiu. Pro její splnění jsem si vybrala *Novobydžovský zpravodaj*. Jedná se o periodický tisk (měsíčník) územního samosprávného celku města Nový Bydžov.

Novobydžovský zpravodaj poskytuje předplatitelům i ostatním čtenářům možnost podílet se každý měsíc na výsledné podobě vydávaného čísla. Příspěvatelé mohou posílat články, rozhovory i další žurnalistické útvary týkající se kultury, sportu či jiné zajímavé události. Nabídku, která byla zveřejněna na webových stránkách města Nový Bydžov, jsem využila i já.

V únoru jsem oslovila odpovědného redaktora Jana Skalického s žádostí o publikování mnou vytvořeného rozhovoru s hokejistou týmu HC Stadion Nový Bydžov. Pozitivní odpověď mi od pana redaktora přišla hned druhý den. Uvedl v ní všechny informace potřebné pro tvorbu interview. Sdělil mi, že uzávěrka titulu je každý druhý čtvrtek v měsíci a že mi pro rozhovor vyhradí jednu normostranu *Zpravodaje*.

Po dohodě na spolupráci jsem mohla oslovit určitého hokejistu. Zde se vyskytly lehké komplikace, neboť sportovec, jehož jsem požádala o interview jako prvního, byl nucen z několika důvodů slíbený rozhovor odvolat. Martin Černý, který byl mou druhou volbou, ochotně souhlasil a byl seznámen s tím, kdy a v jakém tisku rozhovor vyjde.

Po zpracování jsem rozhovor odeslala redaktorovi Janu Skalickému. Počet otázek a rozsah odpovědí převyšovaly vyhrazený prostor, takže mi bylo řečeno, že budou vybrány ty nejzajímavější dotazy. Pomocí emailové komunikace jsme se společně s panem Skalickým snažili rozhodnout, které odpovědi by čtenáře mohly zajímat, případně které bude lepší vynechat. V závěru jsme se na nejzajímavějších odpovědích, které byly zároveň otištěné, rychle shodli.

Před uzávěrkou, která termínově vycházela na 10. března, jsem poskytla panu Skalickému také zápasové fotografie respondenta, o které byl rozhovor doplněn. Čtvrté číslo *Novobydžovského zpravodaje*, ve kterém je mnou vytvořené interview vydáno, vyšlo na konci měsíce března a bylo k dostání v trafikách v Novém Bydžově.

Celá komunikace s redaktorem probíhala elektronicky přes email. Jeho přístup byl velmi profesionální a odpovědi na mé dotazy přicházely v řádu pár dní. Takto krátké prodlevy mezi mými otázkami a jeho responsemi mi velmi pomohly ve splnění projektové části této práce.

10 Závěr

Ústředním tématem této bakalářské práce bylo interview, jakožto specifický útvar analytické publicistiky, ve spojení s prostředím sportovní žurnalistiky. Uvedená literatura byla zdrojem teoretických informací, které vytvořily základ pro vypracování praktické i projektové části předkládané práce.

V prvních kapitolách teoretické části jsou shrnuty informace týkající se žurnalistiky a jejích funkcí. Konkrétněji se zde rozebírá specifické prostředí sportovní žurnalistiky a tištěná média. Následující kapitoly jsou zaměřeny na sport, na jeho prezentaci v médiích a podrobněji na interview.

Všechny uvedené kapitoly se spojují právě v hlavním tématu celé práce – interview ve sportovní žurnalistice. V tomto úseku je možné nalézt velmi podrobnou charakteristiku průběhu celého rozhovoru. Je zde popsán postup přípravy na interview, výběr respondenta, samotný průběh setkání s respondentem i závěrečné zpracování materiálu novinářem i možná autorizace.

Teoretický základ získaný z literatury byl nápomocný při tvorbě praktické i projektové části. První rozhovor, který proběhl se zkušeným novinářem Matějem Hejdou, byl důležitý pro získávání dalších teoretických poznatků vycházejících z jeho praxe v oblasti sportovní žurnalistiky. Matěj Hejda mi poskytl důležité rady a tipy, které by měl při své práci využívat každý novinář, pokud tvoří rozhovor se sportovcem. Hodnotný byl i jeho osobní pohled na celou žurnalistickou oblast i konkrétně na rozhovor s hokejistou.

Kombinace teoretického základu a rad vedla k vytvoření mého vlastního rozhovoru s vybraným respondentem z řad hokejistů. Konkrétně se jednalo o Martina Černého, útočníka z týmu HC Stadion Nový Bydžov. Sestavila jsem pro něj otázky, na jeho žádost mu je předem zaslala a domluvila si s ním osobní schůzku za účelem vytvoření rozhovoru. Celé setkání se odehrálo ve 40 minutách a já jsem získala všechny potřebné odpovědi. Materiál jsem zpracovala a poslala ho k autorizaci.

Finální podobu rozhovoru jsem poslala emailem panu redaktorovi *Novobydžovského zpravodaje*, se kterým jsem se už předtím dohodla na publikaci interview v tomto měsíčníku.

Za cíl práce jsem stanovila vytvoření teoretického přehledu o sportovním interview, což se mi podařilo naplnit. Bez větších komplikací jsem vytvořila

i praktickou a projektovou část, což také považuji za splnění vytyčených cílů, tedy užití teoretických poznatků v praxi. Celou práci hodnotím jako přínosnou.

Pro případnou další práci, která by se zabývala tématem rozhovorů ve sportovní žurnalistice, by bylo možné vytvoření několika rozhovorů vydaných v jedné publikaci. Případně by mohly být zkoumány specifické jazykové prostředky v odpovědích sportovců v rámci rozhovoru. Zajímavé by mohlo být oslovení několika zástupců z různých sportovních oblastí a porovnání shod i odlišností v rámci jimi používané slovní zásoby.

11 Seznam použité literatury

- ANDREWS, Phil *Sports Journalism: A Practical Guide*. London: Sage Publications, 2006
- BARTOŠEK, Jaroslav. *Základy žurnalistiky*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati, 2004
- BEDNAŘÍK, Petr a kol. *Dějiny českých médií – Od počátku do současnosti*. Praha: Grada, 2019
- ČECHOVÁ, Marie a kol. *Čeština: Řeč a jazyk*. Praha: ISV, 2000
- ČMEJRKOVÁ, Světlana a kol. *Styl mediálních dialogů*. Praha: Academia, 2013
- DĚKANOVSKÝ, Jan. *Sport, média a mýty*. Praha: Dokořán, 2008
- JÍLEK, Viktor. *Lexikologie a stylistika nejen pro žurnalisty: Studijní text pro distanční studium*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2005
- JUROVSKÝ, Anton. *Duševný život v spoločenských podmienkach*. Bratislava: Osveta, 1965
- MINÁŘOVÁ, Eva. *Stylistika pro žurnalisty*. Praha: Grada, 2011
- MLČOCH, Miloš. *Charakteristické rysy jazyka psané sportovní žurnalistiky*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2002
- OSVALDOVÁ, Barbora a kol. *Zpravodajství v médiích*. Praha: Karolinum, 2020
- OSVALDOVÁ, Barbora – HALADA, Jan. *Encyklopedie praktické žurnalistiky*. Praha: Libri, 1999
- OSVALDOVÁ, Barbora – KOPÁČ, Radim. *Rozhovory o interview*. Praha: Karolinum, 2009
- OSVALDOVÁ, Barbora a kol. *Slovník žurnalistiky*. Praha: Karolinum, 2017
- PETRÁČKOVÁ, Věra a kol. *Akademický slovník cizích slov*. Praha: Academia, 1997
- POKORNÝ, Milan – POKORNÁ, Dana. *Redakční práce: Jak připravit text k publikování*. Praha: Grada, 2011
- REIFOVÁ, Irena. *Slovník mediální komunikace*. Praha: Portál, 2004
- RUSS-MOHL, Stephan, BAKIČOVÁ Helena. *Žurnalistika: komplexní průvodce praktickou žurnalistikou*. Praha: Grada, 2005

SEKOT, Aleš. *Sport a společnost*. Brno: Paido, 2003

ŠTORKÁN, Karel. *Umění interview*. Praha: Novinář, 1983

12 Seznam příloh

Příloha A – titulní strana 4. čísla Novobydžovského zpravodaje

Příloha B – rozhovor se sportovcem publikovaný v Novobydžovském zpravodaji

Přílohy

Příloha A - titulní stránka 4. čísla Novobydžovského zpravodaje

Hokejista Martin Černý: „Hokej chci hrát co nejdéle...“

V minulých letech oblékal dres kolínských Kozlů. Nyní zdárně působí v týmu HC Stadion Nový Bydžov, kde odehrál už pět sezón – z toho tři roky byl v Bydžově na hostování. Kromě hraní hokeje se Martin Černý věnuje i studiu na jedné z pražských vysokých škol. Moc dobře tedy ví, jak obtížné je zkombinovat život studenta a sportovce.

V kolika letech jsi začínal s hokejem? A kdo tě k němu přivedl?

S hokejem jsem začínal ve třech letech, když mě rodiče brávali bruslit. Navíc můj tatka hrál hokej. Byl brankář. Já jsem to chtěl zkusit taky, zalíbilo se mi to. Akorát jsem vždycky spíš chtěl dávat góly, takže jsem se stal útočníkem.

Kdo tě nejvíc motivuje a podporuje, pokud jde o tvou hokejovou kariéru?

Jsou to rodiče, hlavně tatka. Ten mě vozil na tréninky i na zápasy. Mamka zaoptimalovala domácí zázemí, které je důležité pro každého sportovce. Oba se starali o to, abych vždycky měl to, co potřebuju. Za to jim oběma patří obrovské poděkování. Měl jsi nějaký hokejový vzor, když jsi vyrůstal? Je nějaký hokejista, ke kterému vzhlížíš teď?

Asi jako každý malý kluk, který tráví spoustu času na ledě a hraje hokej, jsem vzhlížel k Jaromíru Jádrovi a k dalším hokejistům jeho éry. Teď jsou pro mě vzory hráči, kteří hrají NHL. Můžu jmenovat třeba Davida Pastrňáka, pokud se budeme držet v Čechách. Ze zahraničních hokejistů bych zmínil Connora McDavida.

Za svou kariéru jsi prošel několika týmy, poznal jsi několik trenérů. Který z nich na tebe měl největší vliv?

Těžko říct – každý trenér je něčím specifický, každý má jiné zkušenosti, které může hráčům předat, každý naučí něco trochu jiného. Určitě nejde říct jedno jméno.

Vybavíš si přechod z juniorského hokeje do seniorského? Co pro tebe bylo nejtěžší?

Ten přechod si vybavuju – bylo to v juniorce, když jsem hrával v Kolíně. Dostal jsem nabídku, že bych mohl mít střídavé starty v Novém Bydžově, kde hrajou doteď. Právě v Bydžově jsem se poprvé dostal do kontaktu s dospělým hokejem. Nejtěžší pro mě bylo nasbírat nějaké zkušenosti. Ti starší hráči hráli už několik let, měli za sebou spoustu odehraných zápasů. Takže mladistvá rychlost a dravost na ně neplatila. Nejtěžší tedy bylo sbírat zkušenosti.

V současné době hraješ za Nový Bydžov, v čem spatřuješ silné stránky tohoto týmu?

Silné stránky týmu jsou určité v tom, že se v kabině sešla skvělá parta kluků. Rozumíme si jak na ledě, tak mimo něj, což je klíčové pro každý tým. Když bude tým poskládaný z hvězdných hráčů, kteří si mezi sebou

ale nebudou rozumět a nebudou mít dobré vztahy, tak to nikdy nemůže fungovat.

S jakým spoluhráčem si na ledě nejlépe rozumíš?

Asi bych vyzvedl Martina Hlaváčka, se kterým většinu sezóny hraju v jednom útoku. Myslím, že jsme si docela sedli – jak herně na ledě, tak i v kabině. Takže s ním si rozumím asi nejvíc. Samozřejmě nemohu opomenout našeho kapitána Standu Eise, se kterým společně jezdíme na každý trénink. Je to můj velký parták! Jinak si ale rozumím se všemi kluky z mojí pětky i se zbytkem týmu.

Minulé sezóny byly hodně ovlivněné pandemií covidu. Letos se víceméně hrálo v normálním režimu. Jaké to pro tebe bylo, když sis musel po té nucené koronavirové pauze zase zvykat na tréninkový a zápasový režim?

Já jsem se hlavně hrozně těšil. Ten rok, kdy se nehrálo, byl pro mě strašný. Já totiž bez hokeje a obecně bez sportu neumím moc fungovat. Návrat do běžného režimu ale moc náročný nebyl. Snažil jsem se nějakým způsobem udržovat po fyzické stránce, pořád jsem trénoval.

Kromě toho, že se začalo hrát normálně, čekala vás tým v letošní sezóně jedna velká změna. Máš na mysli propojení Pardubické a Královéhradecké krajské ligy. Jaké jsi měl pocity, když se vaše liga spojila s tou Pardubickou? Bylo těžké zvykat si na soupeře, proti kterým jste normálně nenastupovali?

No, těžké... Spíše to bylo něco jiného. Potkávali jsme nové týmy a nové hráče. Teď jsme několik let po sobě hráli pořád proti stejným týmům, což už bylo docela stereotypní. To propojení byla vzpruha pro všechny týmy. Ukázalo se, že Pardubická krajská liga je hodně kvalitní. My jsme se na to vlastně i těšili. Čekali jsme těžké a vyrovnané zápasy, což se i potvrdilo. Podle mého názoru právě zápasy s pardubickými týmy musí naše fanoušky hodně bavit.

S Bydžovem jste letos hráli play off a vypadli jste v semifinále s Českou Třebovou v poměru 3:1 na zápasy. Následně jste odehráli sérii utkání o třetí místo. Přípravoval ses na vyřazovací zápasy jinak než na utkání v základní části?

Já se připravuju pořád stejně. Když jde o fyzickou stránku, pravidelně si před utkáním dávám rozčivky. Po psychické stránce se snažím nastavit si hlavu pokud možno na vítěznou vlnu, abych šel výhrám trošku víc naproti.

Takže jsi nevnímals třeba větší stres?

Větší stres tam určitě je, ale spíše v dobrem slova smyslu. Nejsem vystresovaný tak, aby mě to ovlivnilo směrem ke špatnému výsledku a ke špatnému výkonu. Spíš cítím

Martin Černý

větší zodpovědnost. Samozřejmě si takové vyrovnané a vyhecované zápasy užívám.

Tvoje jméno nefiguruje jenom na soupisce týmu HC Stadion NB. Můžeme ho najít i na soupisce univerzitního hokejového týmu Riders Univerzity Pardubice. Dají se porovnat krajská liga s tou univerzitní?

Já bych to asi úplně neporovnával. Ten univerzitní hokej hraji logicky studenti, takže tam jsou mladí kluci kolem dvaceti let. Jsou hodně rychlí, přímočaří a agresivnější. Oproti tomu v Novém Bydžově a celkově v krajské lize jsou i hráči starší, zkušenější. Určitě jsou to hodně odlišné ligy.

Jak moc je pro tebe během hry důležitá podpora od fanoušků?

Přímo během hry to já osobně moc nevnímám. Člověk je hodně zabraný do hry, ale na střídačce i v kabinách jsou fanoušci slyšet. Já jsem rád, že na naše zápasy chodí, že nás podporují v takové míře.

V čem je podle tebe tvá největší síla na ledě a naopak jaké herní schopnosti nebo dovednosti se snažíš vylepšovat?

Je těžké hodnotit sám sebe, ale myslím si, že moje největší síla je ve hře dopředu, co se týká útoku. Snažím se tam odvádět maximum, abychom dali co nejvíce branek. Naopak bych se měl zaměřit na hru dozadu. Úplně nejsem typ hráče, který by dobře bránil. V obraně mám určitě nějaké mezery.

Kromě hraní hokeje i studuješ...

Spíš bych řekl, že se snažím studovat (smích). Je to poměrně náročné, protože bydlím v Poděbradech. Musím tedy dojíždět do školy do Prahy a pak na druhou stranu na tréninky do Bydžova, což je obtížné hlavně časově. Naštěstí studuju sportovní školu, která zohledňuje, že se její studenti věnují nějakému sportu. Všechno je hlavně o komunikaci a domluvě.

Je něco, čeho bys chtěl za svou hokejovou kariéru dosáhnout?

Asi nemám nějaký jasný cíl, za kterým bych chtěl v hokeji jít. Jediné, co si přeju, je hrát tak dlouho, dokud to půjde, podávat maximální výkony. Snažím se toho dosáhnout tak, že se starám o svoje tělo, snažím se správně trénovat a hybat se, abych ten hokej mohl hrát co nejdéle.

Za rozhovor děkuje
Simona Břeňová